

Pkt. 3**Drøftelse af afsnit vedr. ph.d.-området, videnskabelig produktion og forskningens samfundsmæssige gennemslag (impact), der senere vil indgå i den samlede Forskningsredegørelse 2020**

Indstilling

Det indstilles at Forskningsudvalget drøfter de tre afsnit vedr. ph.d.-området, videnskabelig produktion og forskningens samfundsmæssige gennemslag (impact), der senere skal indgå i en samlet Forskningsredegørelse 2020 med henblik på

- At bidrage med mulige tilføjelser/rettelser, som kan indarbejdes
- At identificere forslag til opmærksomhedspunkter, som prorektor kan fremlægge i den videre drøftelse med Bestyrelsen

Sagsfremstilling

Til forskel fra tidligere års behandling af Forskningsredegørelsen, hvor den er blevet forelagt UL, FoU, AR, HSU og Bestyrelsen i sin komplette form, har Prorektor og Forskningservice besluttet at dele drøftelsen af Forskningsredegørelse 2020 op i delprocesser. Dette for at give UL og FoU mulighed for at have en mere indgående drøftelse af særligt udvalgte emner og dermed også give et større rum for justeringer inden en endelige udgivelse af redegørelsen.

Indledningsvist, har afsnittene om *videnskabeligt personale og ekstern forskningsfinansiering* været drøftet i UL og FoU og de vil med tilrettelser indgå i den komplette Forskningsredegørelse 2020.

I nærværende materiale, som blev drøftet på UL d. 29. oktober, fremlægges afsnittene vedr. ph.d.-området, videnskabelig produktion og forskningens samfundsmæssige gennemslag (impact), der udgør det resterende af de indholdsmæssige temaer i Forskningsredegørelsen 2020.

Videre proces

På baggrund af drøftelserne i UL og FoU vil Prorektor og Forskningservice justere afsnittene og inkorporere dem i den samlede Forskningsredegørelse 2020, som forelægges bestyrelsen i februar 2021.

Forelæggelsen er godkendt af

Prorektor Peter Kjær

Bilag

Bilag 1: Samlet dokument med afsnit vedr. ph.d.-området, videnskabelig produktion og forskningens samfundsmæssige gennemslag (impact)

3. Ph.d.-området

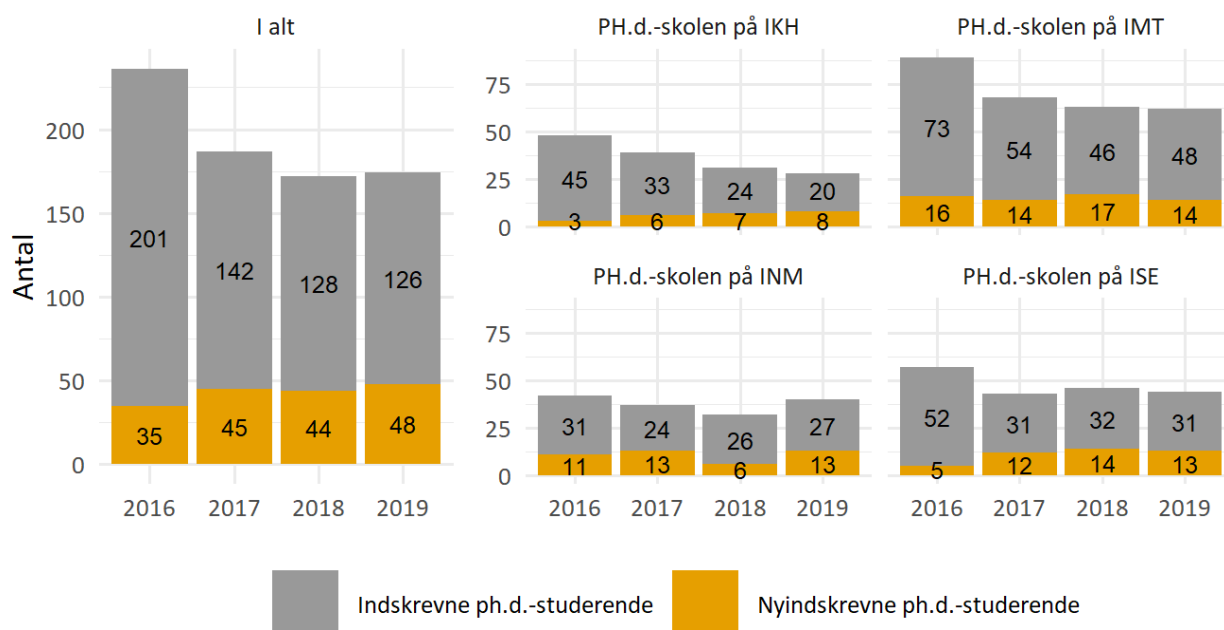
I RUC's *Ph.d.-strategi 2016-2020* står der, at "RUC har – lige som andre universiteter – til opgave at drive forskning på højeste internationale niveau. Forskning på højeste internationale niveau forudsætter velkvalificerede forskere, og uddannelse af nye forskere bliver dermed også en af RUC's kerneopgaver. Derfor har RUC i de senere år haft en ambition om at øge omfang og kvalitet af ph.d.-uddannelsen". Forskeruddannelse og integrationen af ph.d.-studerende i de eksisterende forskningsmiljøer er desuden en driver for forskningsudvikling og -kvalitet, idet den konstante tilgang af nye og unge forskere udfordrer og tilføjer ny viden til RUC's forskningsmiljøer.

International evaluering af ph.d.-uddannelserne ved Roskilde Universitet

RUC ønsker, at universitetets ph.d.-uddannelser skal være af højeste nationale og internationale standard og der er derfor regelmæssige opfølgninger og evalueringer for at sikre kvaliteten. Den lovmæssigt påkrævede internationale evaluering af ph.d.-uddannelsen ved Roskilde Universitet er igangsat medio 2019 og forventes afsluttet foråret 2021.

Som baggrund for den internationale evaluering har Roskilde Doctoral Schools (RDS) og hvert af de fire institutters ph.d.-skoler udarbejdet en samlet selvevaluering, der bl.a. består af data vedr. bestand og optag mv. Herunder følger uddrag af disse data.

Ph.d.-bestand og nyindskrevne ph.d.-studerende i perioden 2016-2019

Figur 6: Ph.d.-bestand og nyindskrevne ph.d.-studerende i alt og fordelt på institutter

Hele søjlen viser det totale antal opgjort pr. 31/12 (ph.d.-bestanden), den grå del viser de ph.d.-studerende, som er indskrevet i årene forud for det pågældende år og den orange del viser det antal nye ph.d.-studerende, som er indskrevet i det pågældende år.

Kilde: RUC Forskningservice på baggrund af data fra PhDManager

Den samlede ph.d.-bestand falder hen over perioden (især fra 2016 til 2017) på trods af stigningen i antal nyindskrivninger grundet de forudgående års meget høje antal indskrivninger. I årene 2012-

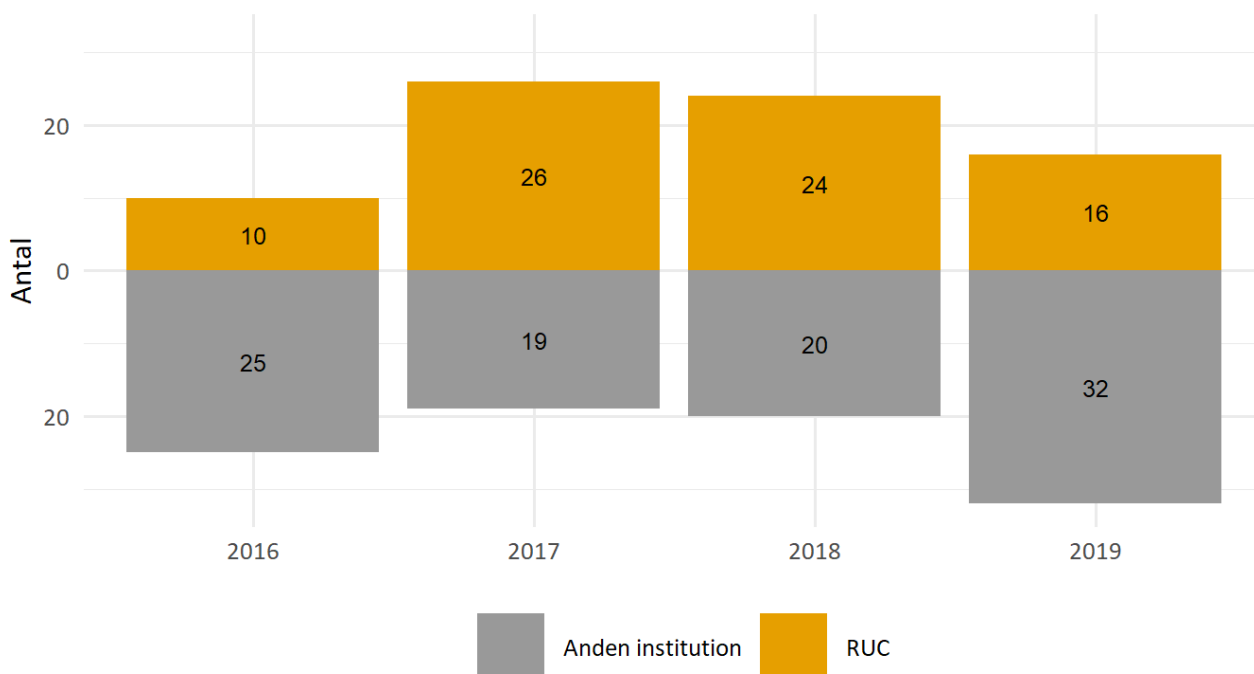
2014 var det gennemsnitlige antal nyindskrivninger samlet på RUC på 66 ph.d.-studerende. Dette høje antal skal ses i lyset af RUC's målopfyldelse jf. Globaliseringsaftalen (2006-2012), som sigtede mod at øge optaget af ph.d.-studerende på landsplan. I perioden efter 2012, var RUC's vurdering at den samlede kapacitet sammenholdt med ph.d.-budgettet ikke var bæredygtigt ift. at fastholde det høje antal indskrivninger. Derfor har antallet af nyindskrivninger fra 2017 og frem fundet et mere stabilt og bæredygtigt niveau.

Henover perioden er ph.d.-bestanden blevet mere ligeligt fordelt på de fire institutter, dog er der stadig størrelsesforskelle, med IKH og IMT som de to yderpunkter. Set i forhold til størrelsesforskellene, er det bemærkelsesværdigt, at tre af de fire ph.d.-skoler indskrives næsten lige mange ph.d.-studerende i 2019. Antallet af tildelte ph.d.-grader ligger i samme periode i et spænd fra 57 i 2016 til 39 i 2019, hvilket reflekterer optagelsestallet i perioden 2013-2017. Faldet af tildelte ph.d.-grader skal især, men ikke enestående, ses i sammenhæng med faldet i antallet af nyindskrevne ph.d.-studerende for perioden efter 2014.

Profil af de nyindskrevne ph.d.-studerende: adgangsgivende gradsinstitution

Som en del af sikringen af kvalitet i ph.d.-uddannelsen på RUC, er det væsentligt at de indskrevne ph.d.-studerende også er de bedst kvalificerede. Derfor bruger ph.d.-skolerne en del tid og ressourcer på rekrutteringsprocessen.

Et parameter for rekruttering er kandidatens adgangsgivende gradsinstitution, hvor RUC ønsker at sikre såvel en afdækning af talentmassen på nationalt og internationalt niveau samt at give RUC's egne kandidatstuderende en mulighed for at videreudvikle deres forskertalent. Dette gøres ved brede og internationalt rettede opslag samt en indsats fra vejledere af kandidatstuderende til at spotte spirende forskertalenter.

Figur 7: Fordeling af nyindskrevne ph.d.-studerendes adgangsgivende gradsinstitution

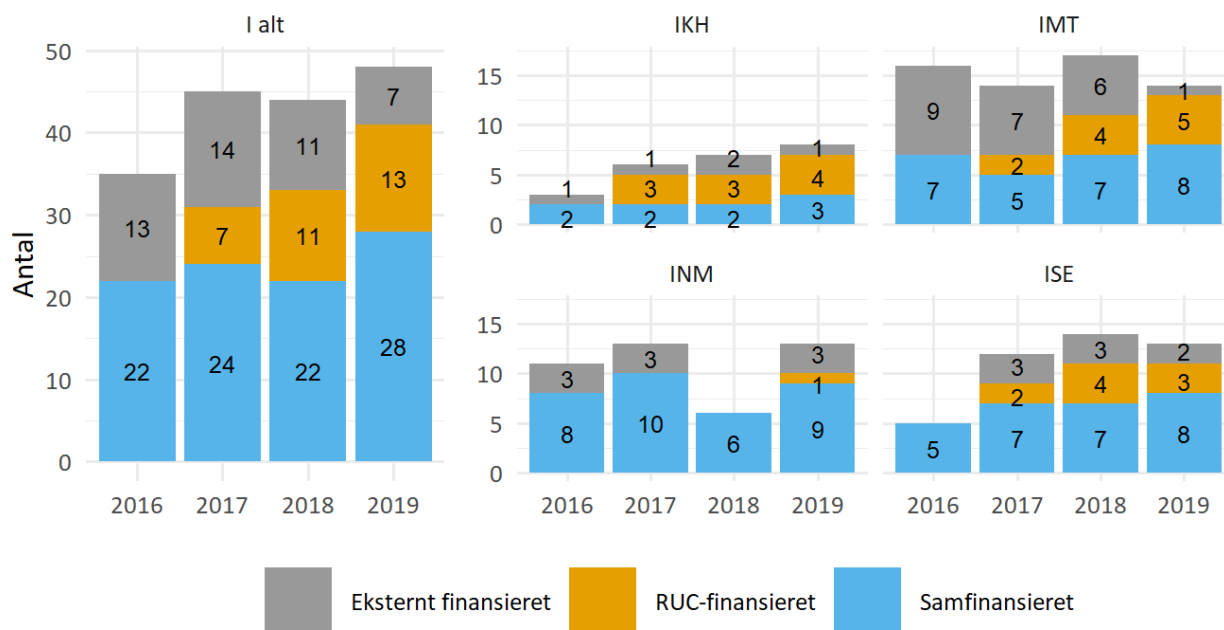
'Anden institution' omfatter såvel nationale, som internationale uddannelsesinstitutioner, hvorfra den ph.d.-studerende har opnået sin adgangsgivende grad.

Kilde: RUC Forskningservice på baggrund af data fra PhDManager

Der er ikke en fast målsætning ift. fordelingen af adgangsgivende gradsinstitution, hvilket figur 7 også bekræfter med de forholdsvise store udsving, som afspejles over perioden. Dog er det et parameter, som kontinuerligt bliver fulgt op på i RDS-regi.

Profil af de nyindskrevne ph.d.-studerende: finansieringsformer

Et parameter, der også følges nøje af institutterne såvel som af RDS, er forholdet mellem de forskellige finansieringsformer af ph.d.-stipendier, hvilket har en betydning for den overordnede ph.d.-økonomi såvel som understøttelsen af diversiteten af ph.d.-projekterne.

Figur 8: Fordelingen af nye ph.d.-stipendier opgjort på overordnede finansieringsformer

'*Eksternt finansieret*' omfatter stipendier, som er fuldt finansieret eks. igennem forskningsprojekter støttet af forskningsfonde samt arbejdspladsfinansieret stipendier og Innovationsfondens Erhvervsforskerordning.

'*RUC-finansieret*' omfatter stipendier, som er fuldt finansieret af institutterne.

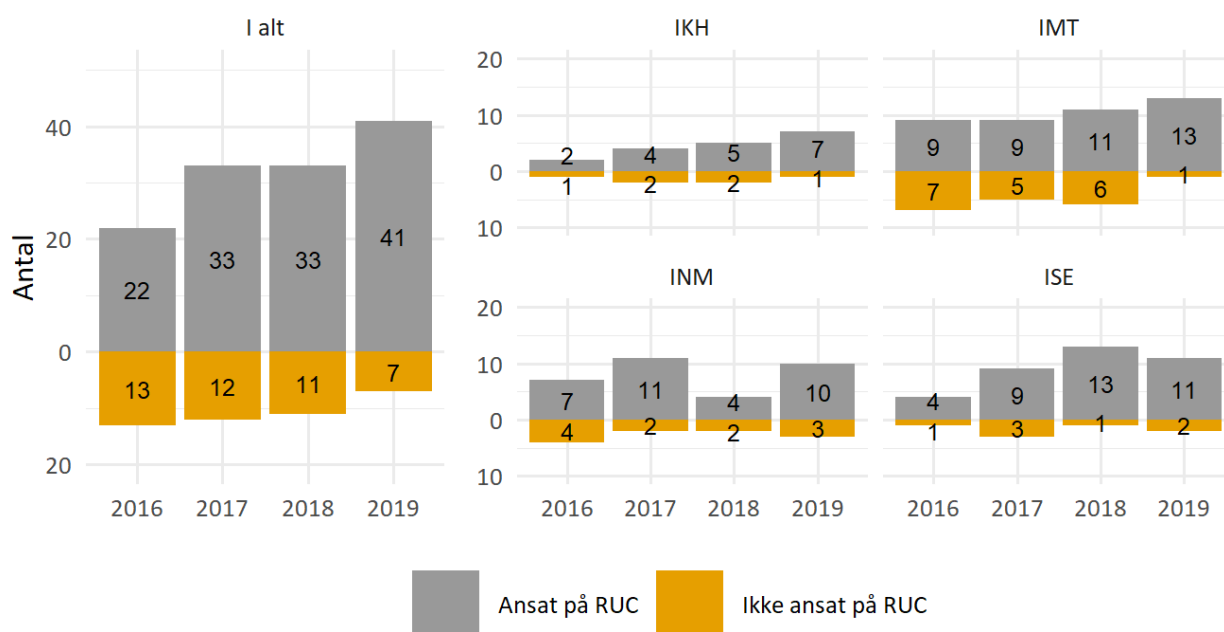
'*Samfinansieret*' omfatter stipendier, hvor RUC og en eller flere eksterne parter har indgået en aftale om at dele udgifterne til et ph.d.-stipendie. Den procentvise fordeling af udgifterne kan variere.

Kilde: RUC Forskningservice på baggrund af data fra PhDManager

Med udgangspunkt i anbefalinger fra den internationale evaluering af ph.d.-uddannelsen i 2013, har RUC haft et skærpet fokus på fordelingen blandt de forskellige finansieringsformer, herunder særligt at øge andelen af RUC-finansierede stipendier. Til gengæld viser figur 8, at andelen af eksternt finansierede stipendier hen over perioden er faldet, hvilket fremover er noget, som vil være et opmærksomhedspunkt.

Profil af de nyindskrevne ph.d.-studerende: ansættelsesforhold i 2016-2019

RUC har det overordnede ansvar for gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen for alle de ph.d.-studerende, der er indskrevet på universitetet. Dog er ikke alle indskrevne ph.d.-studerende ansat på RUC. Det tilstræbes dog, at flest mulige ph.d.-studerende ansættes på RUC for at sikre en stærk tilknytning til det faglige og sociale miljø. I figur 9 fremgår en opgørelse over de nyindskrevne ph.d.-studerendes ansættelsesmæssige tilknytning.

Figur 9: Opgørelse over nyindskrevne ph.d.-studerendes ansættelsesmæssige tilknytning

'Ansæt på RUC' omfatter ph.d.-studerende, som er finansieret igennem et stipendie, der enten er fuldt betalt af RUC, igennem en samfinansiering eller fuldt eksternt finansieret, men hvor stipendiet administreres af RUC.

'Ikke ansat på RUC' omfatter ph.d.-studerende, som er fuldt finansieret og ansat af ekstern part, ph.d.-studerende som er samfinansieret af RUC, men hvor ansættelsen ligger hos ekstern part eller 'privatister', hvilket betyder at de er selvfinansieret.

Kilde: RUC Forskningservice på baggrund af data fra PhDManager

4. Videnskabelig produktion

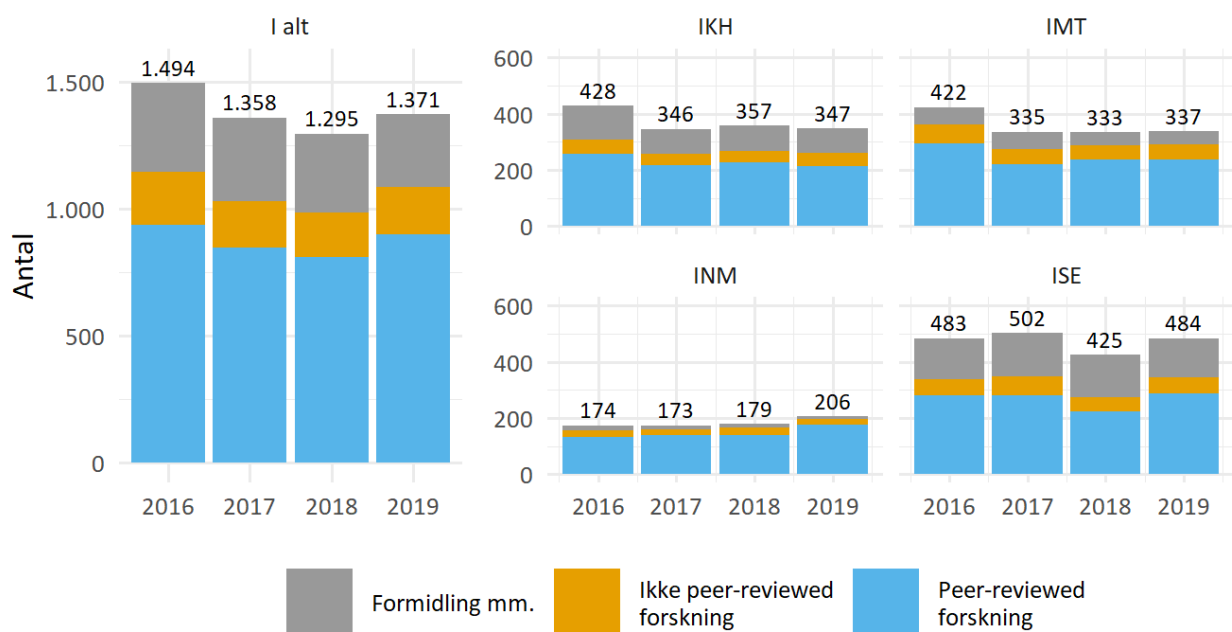
RUC vedtog i 2019 en publiceringspolitik, der sætter den overordnede ramme for mere konkrete og retningsvisende publiceringsstrategier på institutniveau. Disse lokale publiceringsstrategier er under udvikling på hvert institut og forventes at blive godkendt i Universitetsledelsen i slutningen af efteråret 2020. Det overordnede ambitions- og forventningsniveau formuleres i RUCs publiceringspolitik som: *”Roskilde universitet forventer at alle ansatte med forskningsforpligtelse er aktivt publicerende, at forskningen fortrinsvis stiles mod andre forskere og forskningsmiljøer, og at forskningen søges publiceret på det højst mulige internationale niveau”*. Hvad der konkret udgør det højeste internationale niveau er en faglig vurdering, som skal foretages i de enkelte fagmiljøer, i bedømmelsesudvalg, i forskningsevalueringer, mv., og der derfor ikke kan opstilles ensartede og generelt gældende målepunkter for. Publiceringspolitikken præciserer, at al forskning som hovedregel bør lede til publicering i kanaler med peer review (fagfællebedømmelse) men, at andre typer publicering også er vigtig og ofte er en integreret del af de enkelte forskningsaktiviteter – f.eks. gennem afrapportering og formidling af forskningsresultater. RUC lægger vægt på fri og åben adgang til universitetets forskningsresultater, hvorfor universitetet ønsker at fremme brugen af publicering igennem Open Access. Publiceringspolitikken understreger endvidere vigtigheden af samfundsmæssig impact og formidling af forskning og forskningsresultater til en bredere offentlighed, ligesom den fremhæver den individuelle forskers forskningsfrihed, høje videnskabelige standard og etik som grundlæggende forudsætninger og værdigrundlag for RUC’s forskning.

I dette afsnit sættes der derfor først fokus på udviklingen i omfang og form af universitetets videnskabelige produktion over de senere år, herunder typer af publikationer, fordelingen imellem peer-reviewed og ikke peer-reviewed publikationer samt publiceringsprog og omfanget af publicering som Open Access.

Dernæst præsenteres RUCs udvikling i forhold til udvalgte indikatorer for forskningskvalitet. Disse er dels den Bibliometriske Forsknings Indikator (BFI), der udgør et af målepunkterne i universitetets strategiske rammekontrakt med ministeriet. Endelig suppleres med analyser af RUCs placering i forhold til andre universiteter i såvel Danmark som globalt inden for udvalgte fagområder og ud fra enkelte citationsbaserede opgørelser.

Publikationer 2016-2019

Figur 19 viser udviklingen for perioden 2016 - 2019 i antal publikationer for RUC totalt og for hvert af de fire institutter, samt fordelingen imellem publikationstyperne: *peer-reviewed forskning*, *ikke peer-reviewed forskning* samt *formidling*. Som det fremgår af figuren, skete der i 2017 og 2018 et fald i omfanget af videnskabelig produktion på RUC, hvilket i 2019 er blevet delvist modvirket af en stigning, der dog ikke er helt tilbage på niveauet for 2016. Udviklingen er primært baseret på en nedgang i antallet af formidlingspublikationer og ikke-peer reviewed forskning, mens antallet af peer-reviewed forskningspublikationer i 2019 kun er lidt (38 publikationer i alt) under 2016 niveauet.

Figur 19

Antal og publikationstyper for de fire institutter samt RUC total, 2016-2019.

Noter:

RUC-totalen er ikke identisk med summen af de fire institutters publikationer, da der her indgår publikationer fra RUC-Adm. og bibliotek. Desuden vil fælles publikationer på tværs af institutterne blive medtalt for hvert institut og dermed optræde flere gange.

Årets Forskningsredegørelse har ændret metodik for opgørelsen af antal publikationer per år. I tidligere udgaver af Forskningsredegørelsen blev antal publikationer opgjort per BFI høstår, mens det i denne udgave opgøres efter udgivelsesår. Derudover inkluderes alle validerede publikationer med RUC-forfatter, ikke kun dem, som har indgået i BFI-høsten i det pågældende år.

Kilde: RUC Pure (2019)

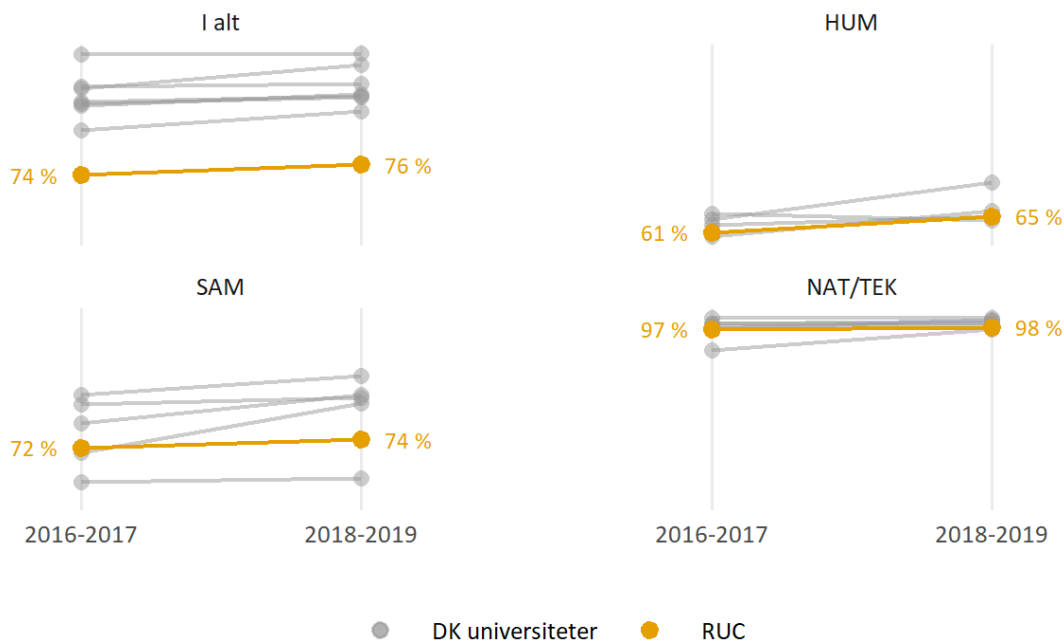
Betragtes udviklingen i antallet af publikationer fordelt på de fire institutter og over hele perioden, ses, at ISE - efter en nedgang i 2018 – i 2019 er på samme niveau for antal publikationer som i 2016 og, at INM har oplevet en stigning i antal publikationer over hele perioden. Efter et fald fra 2016 til 2017 har IKH og IMT i de seneste tre år ikke oplevet større udsving i antallet af publikationer.

I forhold til typen af publikationer gælder for perioden som helhed, at andelen af peer-reviewed forskningspublikationer er konsistent høj i forhold til ikke-peer-reviewed forskningspublikationer og formidlingspublikationer. For IMT og INM drejer det sig om henholdsvis 70% og 80% af publikationerne for hele perioden, mens der for ISE og IKH er tale om ca. 60%.

Publiceringsprog

Omfanget af engelsksproget forskningspublicering giver en indikation af graden af internationalisering og den mulige impact i det internationale forskningssamfund. Derfor betragtes dette i nogle sammenhænge som en indikator for forskningskvalitet. Imidlertid er forskningspublicering på dansk også relevant for et dansk universitet og kan betragtes som en

indikator for formidling til og forskningsmæssig interaktion med aktører i det danske samfund. Desuden er der store forskelle imellem de videnskabelige hovedområder med hensyn til omfanget af hhv. dansk og engelsk som publiceringsprog.

Figur 20:

Andel af engelsksprogede publikationer på hovedområde for RUC og de øvrige danske universiteter, udgivelsesår 2016-2019.

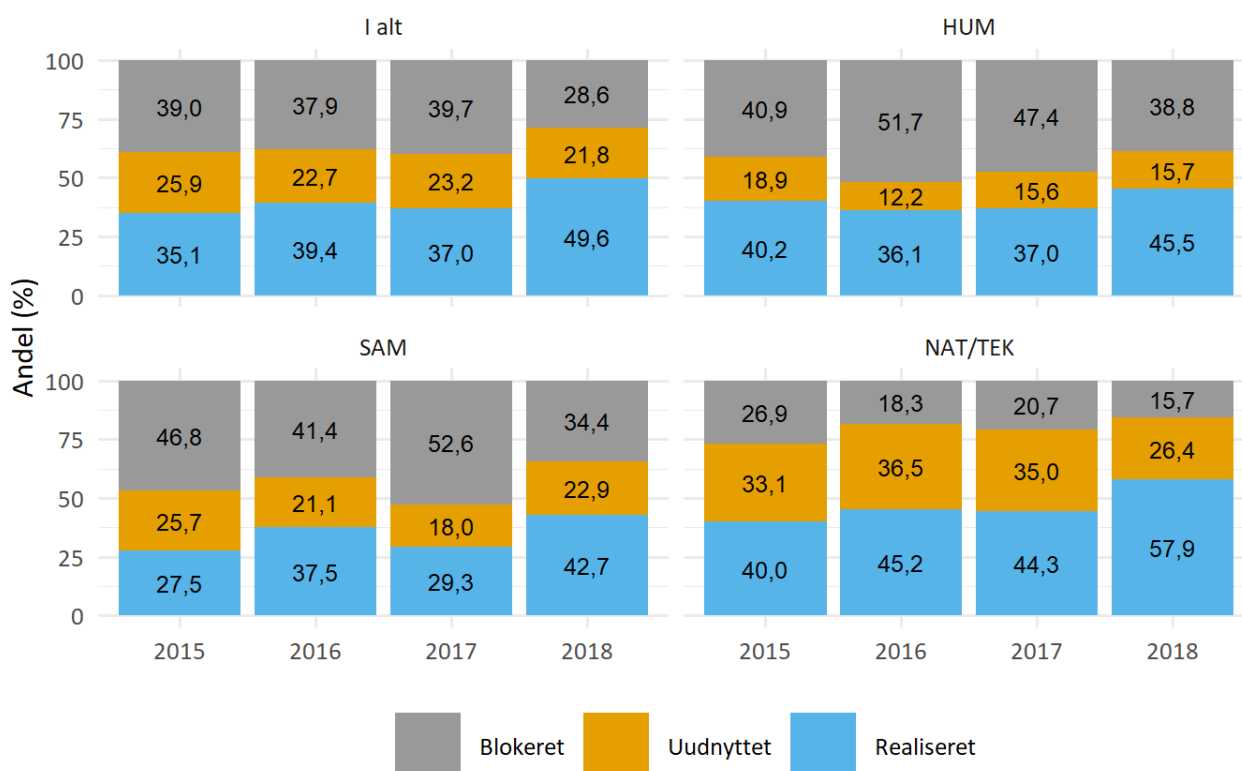
Kilde: Den Bibliometriske Forskningsindikator, BFI

RUC er det danske universitet med størst andel af dansksproget publicering for universitetets samlede videnskabelige produktion. Dog viser figur 20, at RUC's andel af publicering på engelsk og udviklingen heri for perioden 2016 – 2019 ikke afviger nævneværdigt fra de øvrige danske universiteters, når sammenligningen foretages inden for de enkelte videnskabelige hovedområder. Der er således en markant højere forekomst af dansksproget publicering inden for humaniora generelt, og da humaniora udgør en væsentligt større andel af RUC's faglige profil end noget andet dansk universitet, medfører dette en relativt større dansksproget forskningsproduktion totalt set. Det bemærkes dog, at RUC inden for samfundsvidenskab over perioden 2016-2019 har set en lidt lavere stigning i andelen af engelsksproget forskningspublikationer end flere af de øvrige danske universiteter har.

Open Access

Det er vigtigt for RUC at sikre så fri og åben adgang til universitetets forskning som muligt, hvorfor RUC støtter fuldt op om den *Nationale Strategi for Open Access*¹, hvis mål er, at danske forskningspublikationer (primært artikler) i 2025 skal være offentligt tilgængelige. RUC anbefaler derfor sine forskere at benytte "Green Open Access" dvs. parallelpublicering af accepterede tidsskriftsartikler i universitetets digitale arkiv (Pure) hvor muligt.

Flere forlag tillader dog ikke parallelpublicering uden at kræve enten betaling – såkaldt *Golden Open Access* - eller en ganske lang embargo periode, før artiklen frigives til Open Access publicering. RUC støtter i udgangspunktet ikke omkostninger forbundet med *Golden Open Access*, ligesom RUC ikke benytter preprints til upload i Open Access, da disse ikke har været igennem peer review, eller uploader Open Access filer uden licens. Der er dermed en række begrænsninger i forhold til muligheden for at kunne realisere målet med fuld Open Access, og der kan i nogle tilfælde være direkte modstrid imellem ønsket om på den ene side at publicere i de mest anerkendte tidsskrifter inden for et givent fagfelt og på den anden side at sikre publicering igennem Open Access.

Figur 21:

Andel af RUC-publikationer efter Open Access kategori per hovedområde, 2013-2018.

Kilde: Open Access Indikatoren, OAI og RUC Pure

Figur 21 viser udviklingen 2013-2018 i RUC's publikationer og hvorvidt disse er publiceret i kanaler, hvor Open Access er hhv. blokeret fra forlagets side (gråt felt), muligt og realiseret af RUC (blåt felt)

¹ <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/samspil-mellem-viden-og-innovation/open-access/artikler/danmarks-nationale-strategi-for-open-access>

eller muligt men ikke realiseret i RUC's publicering (gult felt). Det er således kun den gule andel af figuren, som RUC i teorien har mulighed for at gøre en aktiv indsats for at realisere fremover. Som det fremgår, er der forskelle imellem de videnskabelige hovedområder, og generelt er den uudnyttede andel blevet mindre over tid.

Udviklingen i BFI-publikationer og -point

Den Bibliometriske Forskningsindikator (BFI) er del af den performancebaserede fordelingsmodel for dele af universiteternes basismidler. Med BFI opgøres universiteternes publikationer inden for de fire videnskabelige hovedområder én gang årligt på baggrund af registreringer i forskningsregistreringssystemet, Pure, og publikationerne tildes point i BFI-systemet.

Hvert år beregnes antallet af BFI-point² for hvert af de otte danske universiteter, som herefter indgår i fordelingen af nye basismidler. Pointene beregnes på baggrund af forskernes egne indrapporteringer af forskningspublikationer i universiteternes Pure-systemer, som efterbehandles af BFI-sekretariatet i Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

Der opgøres såvel antal af BFI-givende publikationer som tildelte point. Kun peer-reviewed publikationer i publiceringskanaler optaget på de godkendte BFI-lister udløser point. BFI-listerne opdateres og kvalitetssikres af de 67 faggrupper under fagligt udvalg. Udelukkende publikationer inden for følgende publikationsformer indgår i systemet: monografier, artikler i tidsskrifter, antologibidrag, konferencebidrag i udvalgte konferencer, patenter og doktorafhandlinger. Der indgår mere end 20.000 pointudløsende publikationskanaler på BFI-listerne.

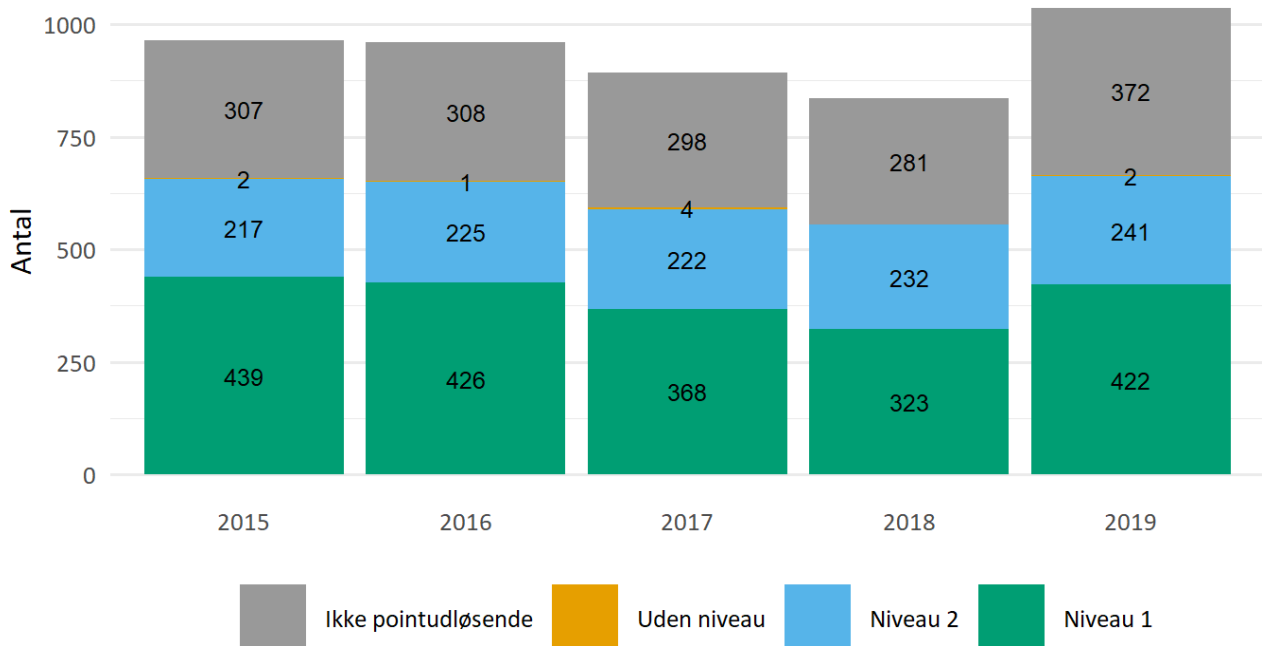
Publikationskanalerne på BFI-listerne er niveauinddelte, hvor Niveau 1 af BFI betegnes som "normalt" niveau, mens Niveau 2 udgør "højt niveau" og udløser flere point³.

Pointudløsende publikationer

1.037 af RUC's forskningspublikationer indgik i 2019 BFI-høsten, jf. figur 22. Af disse har 665 udløst BFI-point. Det er en stigning på 109 publikationer i forhold til 2018. Stigningen ses både i antal niveau 1 og niveau 2 publikationer, men mest i niveau 1. Antallet af såvel pointudløsende publikationer totalt som niveau 2 publikationer i 2019 er desuden det højeste i hele perioden.

² Den Bibliometriske Forsknings Indikator (BFI) tildeler point for et enkelt år +/- et år. Eksempelvis vil publikationer udgivet i 2017, men som ikke fik BFI-point i BFI høståret 2017, kunne udløse BFI-point i BFI høståret 2018 i stedet. Det er dog langt hovedparten, som tildes BFI-point i samme år som udgivelsesåret.

³ Med virkning fra udgivelsesåret 2018 er der indført et valgfrit Niveau 3 for tidsskrifts- og bogserier, der af faggrupperne vurderes som særligt excellente og udløser flere point end Niveau 2. Kun få faggrupper har valgt at benytte muligheden for Niveau 3 kategorisering, og betydningen af dette ekstra niveau forventes at være ret begrænset for RUC.

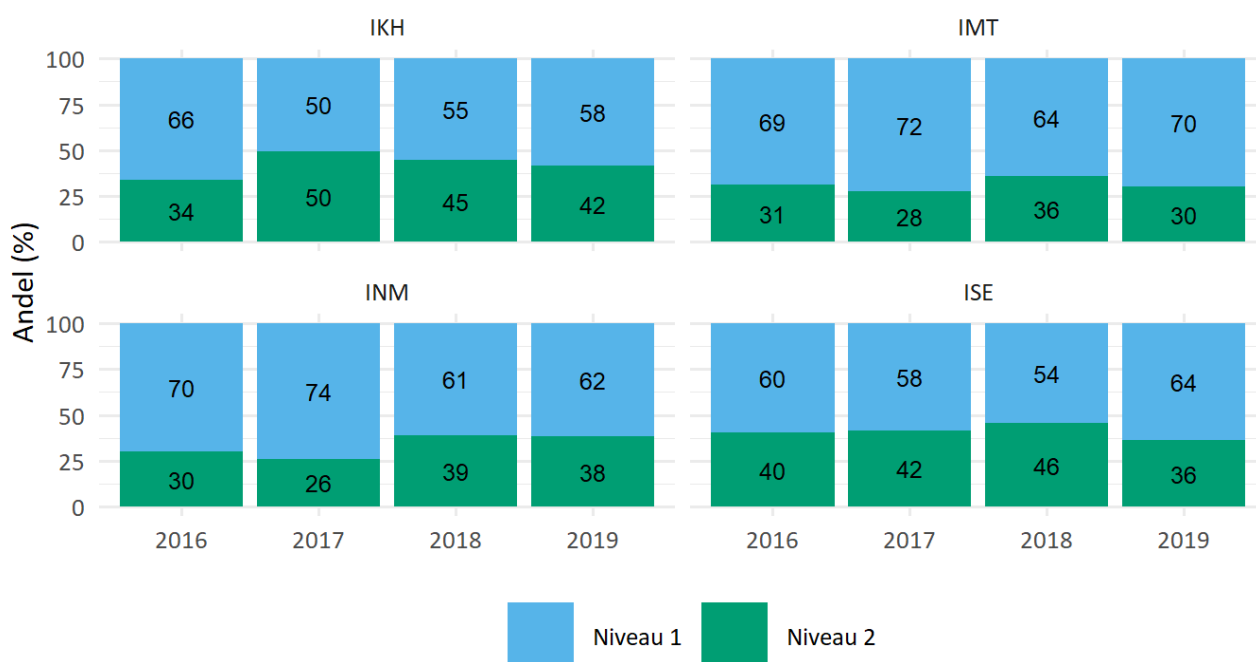
Figur 22:

Antal RUC-forskningspublikationer, fordelt på hvorvidt de er BFI-pointudløsende eller ej, BFI-høstår 2013-2019

Note: Kategorien "Ikke pointudløsende" dækker over publikationer registreret som forskning og peer-reviewed men ikke i en af de pointudløsende kanaler eller som en pointudløsende publikationstype. Kategorien "Uden niveau" dækker over doktorafhandlinger og patenter, som udløser point adskilt fra niveau.

Kilde: *Den Bibliometriske Forskningsindikator (2020)*

Bryder man antallet af publikationer ned på institutniveau, er der visse udsving i mønsteret. Fælles for dem alle er, at det samlede antal BFI-pointudløsende publikationer er gået frem fra 2018 til 2019 – navnlig på ISE og INM med henholdsvis 57 og 28 publikationer. Andelen af niveau 2 publikationer varierer lidt fra år til år og imellem de fire institutter, som fremgår af figur 23.

Figur 23:

Andel af RUC forskningspublikationer, fordelt på RUC institut og BFI-niveau, BFI-høstår 2016-2019

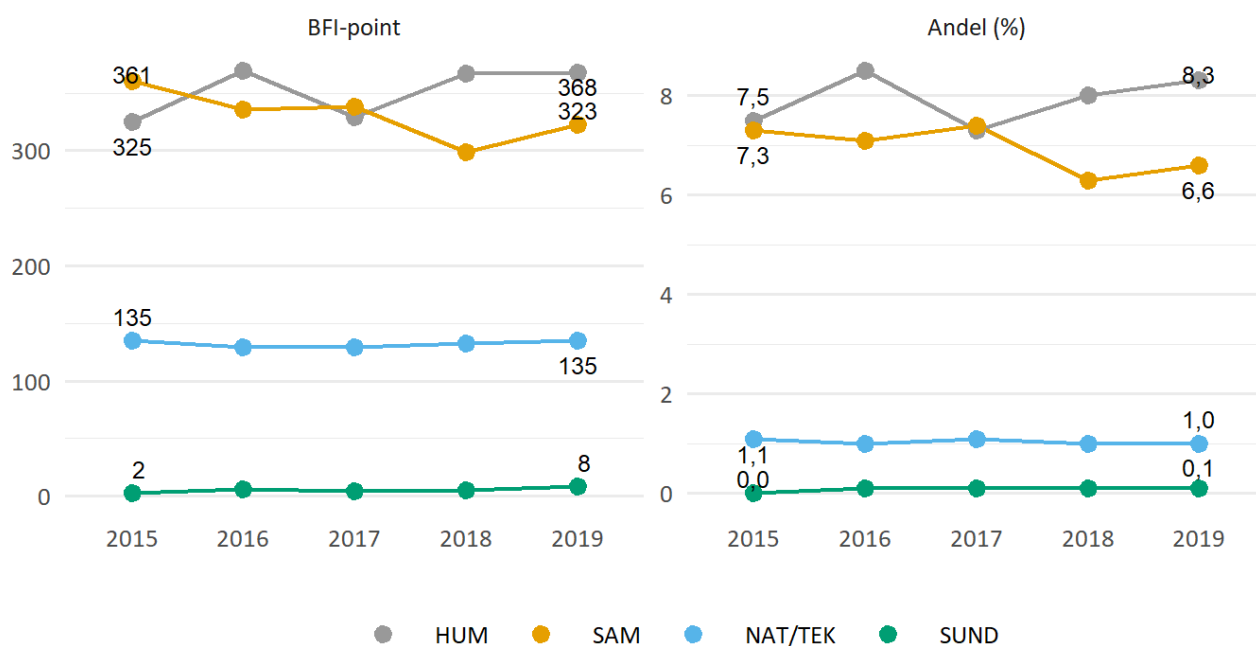
Kilde: Den Bibliometriske Forskningsindikator (2020)

BFI-point

RUC fik i alt tildelt 834 BFI-point i BFI-høståret 2019, hvilket er en fremgang på 28 point i forhold til 2018.

Antallet af publikationer og tilhørende point opgøres i BFI pr. hovedområde, da pointene bidrager til fordelingen af særskilte puljer fra de nye basismidler. Dette er for at undgå positiv forskelsbehandling af enkelte hovedområder, der grundet forskel i publiceringsmønster generelt opnår flere BFI-point pr. publikation, og derved en større pointsum. Eksempelvis er der typisk flere forfattere og ofte fra forskellige universiteter på artikler inden for natur- og sundhedsvidenskab end tilfældet er for humaniora og samfundsvidenskab. Da de BFI-point, som tildeles en given publikation, fordeles imellem forfatterens universitet, fraktioneres BFI-point inden for NAT og SUND i større grad end de øvrige områder. Derfor er det vigtigt også at opgøre antallet af point, som RUC har opnået, inden for hvert hovedområde.

RUC har i perioden 2013-2019 haft en samlet stigning i opnåede BFI-point inden for HUM og et fald inden for SAM og NAT/TEK, jf. figur 24. Dette ser man også på andelen af de samlede BFI-point fordelt til de danske universiteter, hvor RUC er gået frem inden for HUM, men tilbage inden for SAM og NAT/TEK. Figur 24 afspejler ligeledes RUC's faglige profil med hovedvægten på HUM og SAM, idet RUC's andel af de samlede fordelte point inden for NAT/TEK og navnlig SUND er meget lille.

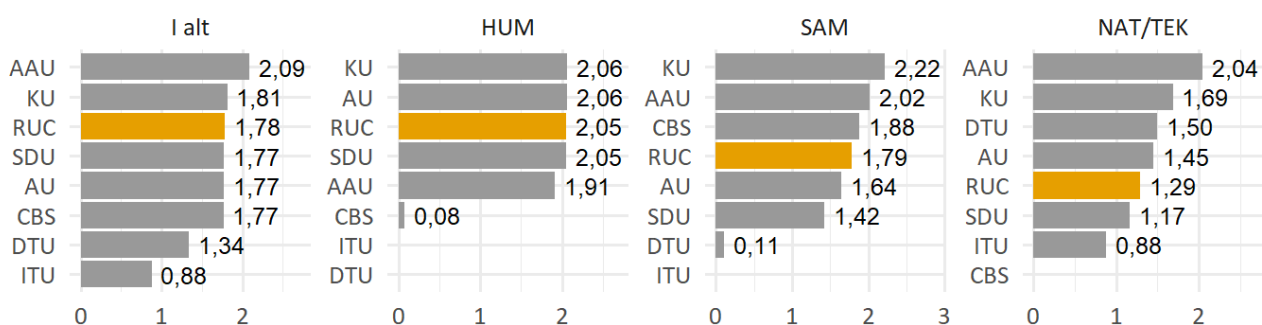
Figur 24:

RUCs antal BFI-point og andel af den samlede pointsum til alle universiteterne, fordelt på hovedområde, BFI-høstår 2013-2019

Kilde: Den Bibliometriske Forskningsindikator (2020)

Ved en sammenligning til de øvrige danske universiteter er det dog nødvendigt at tage højde for størrelsesforskellene og derfor relevant at sætte publikationsoutputtet i relation til de anvendte ressourcer, navnlig VIP-årsværk, som producerer publikationerne. Der er dog oftest en væsentlig tidsforskydning imellem tidspunktet, hvor arbejdsindsatsen, der leder til en given publikation, finder sted og så det tidspunkt, hvor publikationen udgives og registreres. Det er dermed ikke nødvendigvis de specifikke videnskabelige medarbejdere, der udgør årets VIP-årsværk, som har bidraget til de i samme år registrerede videnskabelige publikationer.

Figur 25 viser RUC's placering for hvert af de videnskabelige hovedområder i forhold til de øvrige danske universiteter baseret på BFI-point pr. VIP-årsværk. Heraf fremgår, at RUC ligger på en tredjeplads i forhold til BFI-point pr. årsværk såvel totalt som inden for HUM. Inden for SAM ligger RUC på en fjerdeplads og på en femteplads inden for NAT/TEK. Det sundhedsvidenskabelige område er udeladt i denne opgørelse, da der er tale om ganske få såvel point som årsværk.

Figur 25:

BFI-point per VIP-årsværk, fordelt på BFI-hovedområde, BFI-høstår 2019

Kilde: Den Bibliometriske Forskningsindikator (2020) og Danske Universiteter (2020)

Andre indikatorer på forskningskvalitet

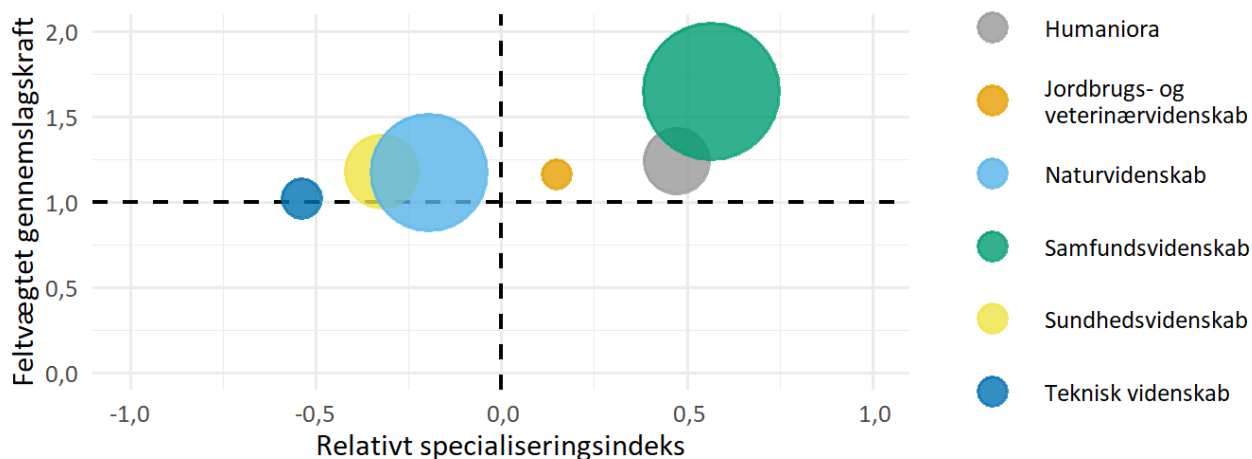
Citationer bruges i flere sammenhænge som mål for gennemslagskraften af en gruppe publikationer, eksempelvis for et land, universitet, forskningsgruppe osv. Hvis en publikation citeres ofte af forskere i andre forskningspublikationer, kan dette tolkes som, at publikationen har relevans for det videnskabelige felts udvikling. Ud fra denne tolkning kan RUC's samlede forskningsmæssige gennemslagskraft vurderes ud fra det antal citationer, som universitets publikationer har opnået, sammenlignet med det gennemsnitlige antal citationer på verdensplan.

Indledningsvist er det dog vigtigt at bemærke en række forbehold forbundet med sådanne citationsbaserede opgørelser. En af udfordringerne er dækningsgraden af forskningslitteratur i de databaser, som ligger til grund for de citationsbaserede analyser. I nedenstående opgørelser benyttes data fra den internationale database Scopus, som er ejet af forlaget Elsevier. For at en artikel kan blive indekseret i Scopus, er der visse minimumskrav, der skal opfyldes, og mange internationale rankings baserer sig på data fra Scopus. Imidlertid har Scopus en bredere dækning af de sundhedsvidenskabelige og natur- og til dels teknisk videnskabelige fagområder end humaniora og samfundsvidenskab, hvilket er et generelt problem i forhold til internationale bibliometriske databaser. Samtidig har databaserne et større fokus på engelsksproget forskningslitteratur, og som konsekvens en ringere dækningsgrad af dansksproget litteratur, som for RUC's forskningspublikationer udgør 24% (se figur 20). Slutteligt har databaserne større fokus på tidsskriftslitteratur, hvorfor antologibidrag, monografier m.fl. ikke i samme grad kan genfindes i databaserne. Dette betyder, at kun 40% af RUC's forskningspublikationer samlet set er dækket af Scopus, 79% inden for NAT/TEK, men kun 25% inden for HUM og 42% for SAM. Andelen af RUC's indekserede publikationer i Scopus er således først og fremmest afhængig i udviklingen i publikationsomfang inden for de forskellige hovedområder, publikationskanal og sprog.

Der kan ligeledes være forskellige årsager til, at en forsker har citeret en publikation. Det kan både være som følge af en form for anerkendelse af det faglige indhold, men også være en kritik af indholdet og/eller et manglende fagligt niveau. Derudover citeres publikationer med bredere anvendelse, eksempelvis grundforskning, typisk hyppigere i forskningsmiljøerne end mere praksisorienteret og/eller nationalt fokuseret forskning. Af disse årsager er citationsbaserede indikatorer som gennemgået i dette afsnit ikke uproblematiske - særligt for et universitet som RUC - og bør derfor læses med et gran salt.

I figur 26 brydes RUC's forskningspublikationer ned på videnskabelige hovedområder, som de er defineret i Frascati manualens FORD⁴ (Fields of Research and Development), for at illustrere RUC's relative placering i forhold til resten af verden ud fra to parametre; relativ specialiseringsindeks og feltvægtet gennemslagskraft. Relativ specialiseringsindeks er et mål for, hvor stor en andel RUC's publikationer udgør inden for et videnskabeligt hovedområde af totalen, relativt i forhold til verdensgennemsnittet. Hvis et fagområde (boble) er til højre for den vertikale stiplede streg, har RUC således udgivet relativt mere inden for dette fagområde end verdensgennemsnittet, og fagområdet udgør derfor en specialisering for universitetet. Den feltvægtede gennemslagskraft indikerer det gennemsnitlige antal citationer i forhold til verdensgennemsnittet, normaliseret inden for hver publikations fagområde. Hvis et fagområde ligger over den horisontale stiplede linje, har RUC's publikationer derved fået flere citationer end det gennemsnitlige antal citationer, som en publikation kan opnå inden for publikationernes forskellige fagområder. Fagområderne i den øvre højre kvadrant er således områder, hvor RUC både er specialiseret og har høj gennemslagskraft målt på omfanget af citationer. Størrelsen på fagområdets boble indikerer andelen af RUC's samlede antal publikationer, som indekseret i Scopus.

Som det fremgår af figuren, har RUC generelt set en feltvægtet gennemslagskraft omkring verdensgennemsnittet eller højere inden for alle videnskabelige hovedområder. Tre af disse har en højere specialiseringsindeks end 1, samfundsvidenskab, humaniora og jordbrugs- og veterinærvidenskab, og inden for disse tre videnskabelige hovedområder har RUC både publiceret relativt meget og får flere citationer end verdensgennemsnittet. Resten af de videnskabelige hovedområder ligger i den øverste venstre kvadrant, og er altså områder, hvor RUC har en god citationsrate, men fylder mindre end verden relativt set.

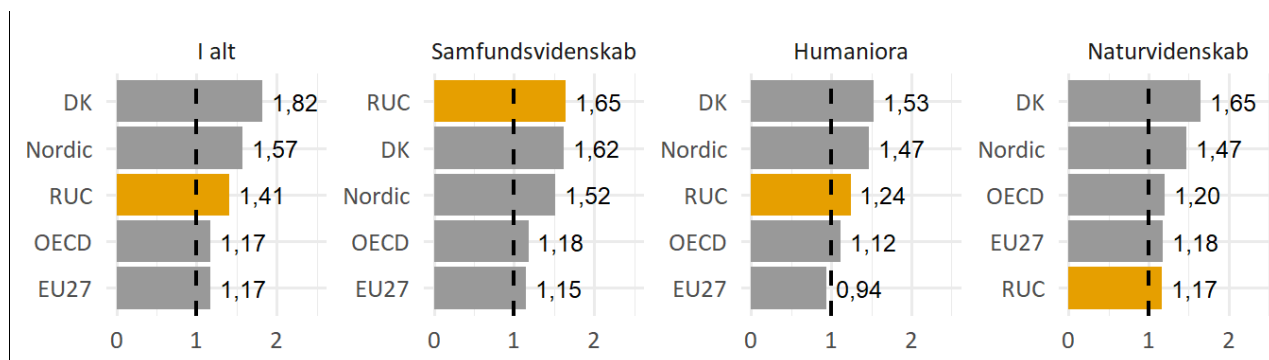
Figur 26: Fagområdeprofil (relativt specialiseringsindeks) og feltvægtet gennemslagskraft, 2016-2018.

Note: Størrelsen på boblerne er lig med andelen af RUC's samlede publikationer indekseret i Scopus inden for det givne fagområde. Data trukket fra SciVal d. 2/10 2020. Selvcitationer er medtaget.

Kilde: Scival, Elsevier (2020)

⁴ OECD (2015), Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264239012-en>.

I nedenstående figur vises, hvordan RUC placerer sig i forhold til Danmark samlet set og tre udvalgte landegrupper ud fra den feltvægtede gennemslagskraft. Figuren udstiller både den feltvægtede gennemslagskraft samlet set og inden for RUC's tre største videnskabelige hovedområder, samfundsvidenskab, humaniora og naturvidenskab, som de er defineret i Frascati manualens FORD. Verdensgennemsnittet på 1,0 vises som en vertikal stiplede linje. Som det fremgår af figuren, har RUC samlet set en højere gennemslagskraft end verdensgennemsnittet, men under det danske og nordiske gennemsnit. Inden for samfundsvidenskab ligger RUC dog højest, og har også den højeste feltvægtede gennemslagskraft inden for dette hovedområde. Inden for humaniora har RUC samme placering som samlet set, mens RUC ligger lavest inden for naturvidenskab. Fælles for alle hovedområderne er, at RUC har en højere gennemslagskraft end verdensgennemsnittet på 1,0, og altså en højere feltvægtet gennemslagskraft end verdensgennemsnittet.

Figur 27: Feltvægtet gennemslagskraft, fordelt på de otte danske universiteter og udvalgte landegrupper, 2016-2018.

Note: Størrelsen på boblerne er lig med andelen af RUC's samlede publikationer indekseret i Scopus inden for det givne fagområde. Data trukket fra SciVal d. 2/10 2020. Selvcitationer er medtaget.

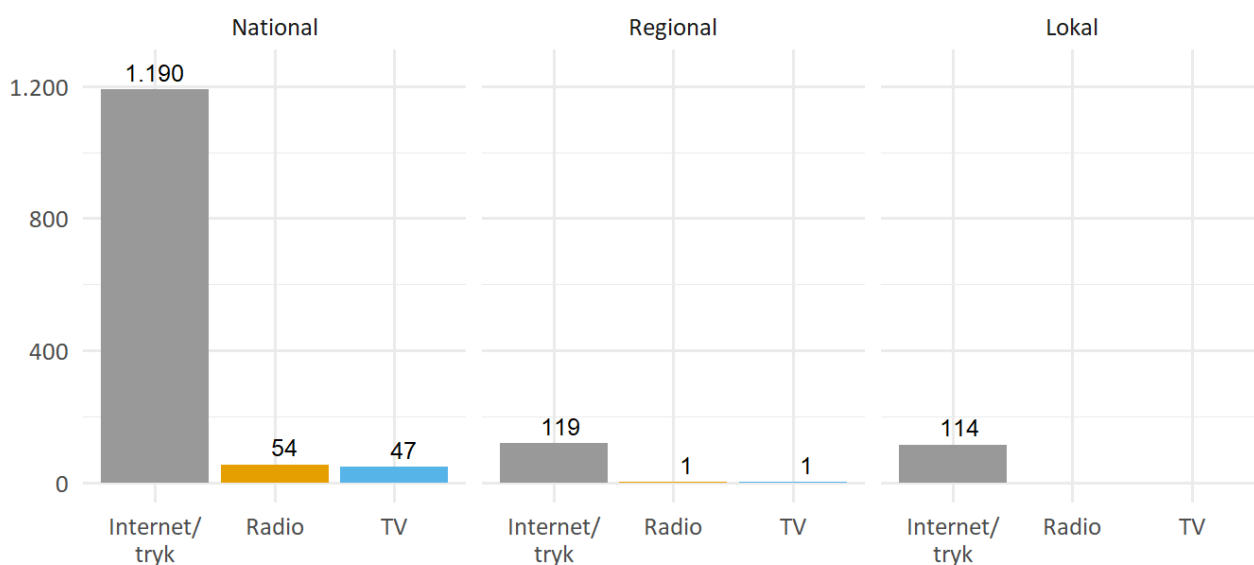
Kilde: SciVal, Elsevier (2020)

6. Forskningens samfundsmæssige gennemslag (impact)

Mens antallet af citationer indikerer gennemslagskraften blandt andre forskere, kan forskningen ligeledes have gennemslagskraft i samfundet. Forskere kan ud fra deres forskningsmæssige baggrund optræde som eksperter i medierne og bidrage til at højne kvaliteten i den offentlige debat eller styrke og nuancere mediemæssig dækning af samfundsaktuelle spørgsmål. Figur 28 viser hvor mange gange forskere fra RUC har optrådt i medierne som eksperter i 2019, fordelt på medietype og fokusområde. Der skelnes ikke mellem, hvordan forskerne er inddraget som eksperter, altså om der er tale om en debattør eller som interviewet ekspert.

Som det fremgår af figuren, er langt hovedparten af RUC-forskernes medieoptræden fundet i artikler fra trykte eller internet medier med nationalt fokus. Her har RUC forskere optrådt gennemsnitligt tre gange om dagen. Radio og TV optrædener med nationalt fokus foregår i noget mindre omfang med cirka et bidrag om ugen. Inden for mediebidrag med regionalt og lokalt fokus ses samme fordeling, hvor internet/tryk udgør hovedparten og radio og TV foregår i væsentlig mindre grad.

Data om RUC forskeres medieoptræden er først fra 2019 blevet systematisk registreret og kvalitetssikret, hvorfor det ikke er muligt at vise en udvikling over tid endnu. Det er på nuværende tidspunkt uvist, om de øvrige danske universiteter registrerer disse data systematisk i deres Pure installationer, så det kan blive muligt at foretage sammenligninger på tværs af sektoren.

Figur 28: Medieoptræden hvor RUC VIP'ere er inddraget som eksperter, fordelt på fokusområde og medietype, 2019.

Note: Internet/tryk dækker over bidrag både i trykte medier som aviser og bidrag i internetbaserede medier. Disse bidrag kan ikke logisk opdeles i hver sin kategori, da bidrag kan fremgå begge steder, først trykt og så udgivet elektronisk.

Kilde: RUC Pure, Infomedia

Forsknings samarbejdsaftaler, patenter og licenser

Som offentligt finansieret universitet, skal RUC samarbejde med det omgivende samfund og gøre sin viden tilgængelig til fremme af vækst, velfærd og udvikling i samfundet. Det sker bl.a. gennem

videnoverførsel i kraft af forskningssamarbejdsaftaler med omverdenen, salg af rettigheder og af patenter/licenser mm.

På årlig basis indgår RUC gennemsnitligt ml. 50 og 150 nye forskningssamarbejdsaftaler, som ofte er flerårige. Samarbejdspartnerne er private virksomheder, offentlige institutioner/myndigheder eller en blanding af offentlige og private parter. Der er tale om både danske og internationale samarbejdspartnerne.

Forskningssamarbejdsaftalerne mellem RUC og private virksomheder udgjorde i 2019 ca. 62% af det samlede antal indgåede aftaler. Aftaler med offentlige institutioner/myndigheder uden for universitetssektoren udgjorde i 2019 ca. 38%.

RUC's udtagelse af patenter på grundlag af patenterbare og kommercialiserbare forskningsresultater forekommer relativt sjældent, hvilket skal ses dels i lyset af RUC's forskningsprofil dels af, at RUC's patentpotentielle forskningsresultater kan fremkomme i eksterne samarbejdsrelationer, hvor samarbejdspartneren er givet en forkøbsret til evt. RUC-resultater og derfor som ejer kan være den, der udtager evt. senere patent af RUC-resultaterne.

RUC's forskere anmelder årligt ca. 0-4 opfindelser til RUC's TechTrans-funktion på grundlag af deres forskningsresultater.

I 2019 modtog RUC anmeldelse af 4 opfindelser heraf 3 fra Institut for Mennesker og Teknologi og 1 fra Institut for Naturvidenskab og Miljø. Af de 4 anmeldte opfindelser er de 3 begået i samarbejde med eksterne partnere. 2 af opfindelserne fra Institut for Mennesker og Teknologi er begået i samarbejde med DTU. RUC har overtaget rettighederne til sin andel og er i færd med – sammen med DTU – at ansøge patent på opfindelserne. De to øvrige anmeldte opfindelser har RUC efter undersøgelse af patenterings- og kommercialiseringspotentialet ikke fundet egnede til overtagelse/kommercialisering på det foreliggende grundlag.

RUC ejer pt. 1 aktivt patent *Anti-freeze proteins 2007* og har sammen med DTU 2 patentansøgninger i proces *bearbejdning af organiske gødningsfraktioner 2019*.

Nedenfor følger opgørelse af RUC's forskningssamarbejdsaftaler i årene 2014-2018 samt for 2019. Fra 2019 opgøres samarbejdsaftalerne på ny måde, hvorfor dette er anført i særskilt skema.

<i>RUC's forskningsaftaler 2014-2018</i>	2014	2015	2016	2017	2018
Forskningsaftaler indgået med private virksomheder*	27	35	14	23	31
Forskningsaftaler indgået med offentlige bevillingsgivere**	19	12	17	35	16
Forskningsaftaler med offentlige myndigheder m.v.	68	41	42	19	41
Øvrige forskningsaftaler					28
Total	114	88	73	77	120

Table 1: Antal indgåede samarbejdsaftaler om forskning, 2014-2018

*Omfatter alle aftaler ml. RUC's forskere og private virksomheder dvs. også rekvirerede projekter (studentprojekter opfattes ikke som forskningsaftaler og er ikke talt med).

**Omfatter forskningsråd, fonde, programmer mv. med inddragelse af virksomheder, samt antal forskningsaftaler med private virksomheder med offentlig medfinansiering indgået i 2018.

Kilde: RUC Koncernjura/TechTrans

<i>RUCs forskningsaftaler 2019</i>	
Forskningsaftaler indgået med private virksomheder*	29
Forskningsaftaler med offentlige myndigheder m.v.**	18
Total	47

Tabel 2: Antal indgåede samarbejdsaftaler om forskning 2019

*Omfatter forskningsaftaler ml. RUC og private virksomheder uden ekstern offentlig medfinansiering

**Omfatter forskningsaftaler ml. RUC og offentlige nationale eller internationale myndigheder.

Kilde: RUC Koncernjura/TechTrans

Pkt. 4 Drøftelse af forslag til ramme for bibliometriske analyser på RUC

Indstilling

Det indstilles, at

- Forskningsudvalget drøfter udkast til koncept for bibliometriske analyser i RUC's kommende forskningsevalueringer, med henblik på kvalificering forud for drøftelse i Universitetsledelsen om at anvende konceptet som ramme for øvrige bibliometriske analyser på RUC.

Sagsfremstilling

Til brug for de kommende Forskningsevalueringer på RUC skal der udarbejdes bibliometriske analyser som en del af bilagsmaterialet. Analyserne skal dels udgøre dele af grundlaget for institutternes udarbejdelse af en selvevalueringsrapport, dels fremsendes til de internationale evaluatore. Vedhæftede udkast til koncept for bibliometri i RUC forskningsevaluering beskriver de bibliometriske analyser der foreløbigt lægges op til skal indgå i evalueringsmaterialet. Ligesom for øvrige dele af de nærmere detaljer omkring forskningsevalueringerne gælder, at de evalueres og justeres løbende på baggrund af erfaringer fra gennemførte evalueringer (Første evaluering (ISE) gennemføres efterår 2020-2021).

Bibliometriske analyser indgår i den årlige Forskningsredegørelse samt i forbindelse med opfølgning på publiceringspolitik og –strategi både på institut-niveau og på universitetsniveau. Hidtil har BFI udgjort det primære fokus for disse analyser, men ansættelsen af en medarbejder på RuB med særlige bibliometriske kompetencer har bidraget til at udvide mulighederne på området. Det er derfor ambitionen, at analyserne som beskrevet i vedlagte notat skal danne en fælles ramme for øvrige bibliometriske analyser på RUC bl.a. for at sikre en øget systematik og et fælles sprog/referenceramme for analyser og drøftelser på området. Som nævnt ovenfor kan rammen justeres løbende pba. erfaringer og relevant udvikling.

Til brug for analyser, der ikke gennemføres i regi af forskningsevalueringerne, vil det være nødvendigt at drøfte hvilke (eventuelle) underopdelinger af institutterne der er relevante, idet de forskningsmiljøer der identificeres ifm. forskningsevalueringerne ikke nødvendigvis er de mest hensigtsmæssige grupperinger i andre sammenhænge. Alternativt kan det overvejes at se på fx forskningsgrupper el.lign., dog under hensyntagen til at sikre tilstrækkeligt store analyseenheder.

Videre proces

FoU's eventuelle input tages med i det videre arbejde med at udarbejde sagsfremstilling til Universitetsledelsen, der [i november] skal drøfte og godkende en fælles ramme for bibliometriske analyser på RUC, herunder forslag til årshjul/faste nedslagspunkter.

Økonomiske og administrative konsekvenser, herunder finansieringskilde

De bibliometriske analyser til brug for forskningsevalueringer, opfølgning på publiceringsstrategier, Forskningsredegørelse mv. udarbejdes som udgangspunkt af RuB/forskningservice/rektorsekretariat

inden for eksisterende ressourcer. Eventuelle institutvise ønsker til yderligere analyser, ud over det der aftales af UL, kan eventuelt ske efter nærmere aftale.

Evt. Høring

Udkastet er udarbejdet som en del af arbejdet med udviklingen af kommende forskningsevalueringer. Den første evaluering gennemføres på ISE i efteråret 2020-2021 på RUC, hvorfor analyserne i første omgang er "trykprøvet" på ISE-data. Konceptet er udarbejdet af RuB, i dialog og samarbejde med prorektor Peter Kjær, dekan Peter Kragelund (ISE) samt rektorsekretariatet (projektleder for forskningsevalueringer). Notatet er, indtil videre, sendt til de øvrige dekaner til orientering.

Forelæggelsen er godkendt af

Prorektor Peter Kjær

Bilag

- Notat: Koncept for bibliometri i RUC forskningsevaluering
 - Til baggrund: Koncept for forskningsevalueringer (Godkendt af UL, drøftet på sidste FoU-møde)
-

Koncept for bibliometri i RUC forskningsevaluering

Dette notat indeholder en beskrivelse af det samlede format for de bibliometriske analyser, som indgår i konceptet for RUC's kommende forskningsevalueringer. De bibliometriske analyser består grundlæggende af to hovedelementer: analyser af instituttet samlet set og af de enkelte fagmiljøer, som instituttet underopdeles i, ifm. evalueringen. Formålet er at give et samlet billede af for instituttets publiceringsprofil samt at give instituttet og fagmiljøerne data som grundlag for udarbejdelse af dele af selvevalueringen.

Datagrundlag

Analyserne vil blive udført ved kombination af flere datakilder. Det grundlæggende datasæt er fra Pure, hvor alle RUC's forskningspublikationer er registreret, samt hvilke personer, der har været medforfattere på disse. Data afgrænses til det pågældende institut, og inddeles herefter i fagmiljøer på baggrund af fordelingen af VIP'er i disse. Herpå kobles data fra Den Bibliometriske Forskningsindikator (BFI) og Open Access Indikatoren (OAI), samt data fra Scopus og SciVal (Elsevier).

På sigt er det ambitionen, at data kan indhentes fra alle de danske institutioner, som har Pure (se listen her: <https://www.forskningsdatabasen.dk/en/about/research-institutions>). Dette vil give mulighed for i flere relevante sammenhænge at lave benchmark-analyser, som i det nuværende koncept kun er opgjort for RUC-instituttet og fagmiljøerne herunder. Eksempelvis ville man kunne benchmarke RUC mod danske institutioner i forhold til andelen af publikationer på engelsk eller med internationalt medforfatterskab.

Afgrænsninger i data

Data afgrænses på følgende vis:

- Data fra 2016 og frem, da den nuværende institutstruktur først blev etableret her (på sigt en 5-årig periode fra 20xx til evalueringsår).
- Kun BFI-pointudløsende publikationer for de fleste opgørelser.
- Kun følgende publikationstyper: antologi, bidrag til bog/antologi, bidrag til rapport, bog, doktordisputats, encyclopædiartikel, rapport, review, tidsskriftartikel, letter og konferencebidrag (konferenceartikel, konferencebidrag i proceedings og paper).
- Kun publikationer, hvor de lokale VIP'ere fra instituttet er angivet som forfattere eller som medlem af forfattergruppering.

Analyser

Opgørelserne i de bibliometriske analyser har til formål, på forskellig vis at illustrere universitetets, instituttets og fagmiljøets publiceringspraksis, samt deres gennemslagskraft målt på citationer.

Følgende opgørelser er inkluderet for universitetet samlet set:

- **Publikationer per institut:** hvor stor en andel af universitetets samlede publikationer står de enkelte institutter for (inkl. oplysninger om institutternes størrelse).
- **Publikationer per BFI niveau og institut:** BFI niveau 2 bruges i flere sammenhænge som mål for forskningshøjde på RUC, hvorfor den også medtages her – sammenligning af institutternes BFI-produktion.
- **Publikationer per hovedområde og institut:** hvad er RUC's forskningsmæssige volumen på de forskellige hovedområder.

Følgende opgørelser er inkluderet for instituttet samlet set:

- **Publikationer per fagområder:** hvor store er de forskellige fagområder for instituttet.
- **Publikationer per kategori (BFI-pointudløsende publikationer, andre peer-reviewed forskning, ikke-peer reviewed forskning eller formidling) og udgivelsesår:** hvor meget har instituttet udgivet af de forskellige typer, og hvor meget over tid.
- **Antal publikationer på BFI niveau 2 og 3, samt andelen af samlede antal BFI-publikationer:** hvor meget publicerer instituttet på højeste BFI niveau.
- **Dækningsgrad af forskningspublikationer i Scopus databasen:** for at rammesætte de citationsbaserede opgørelser inkluderes først en opgørelse af, hvor mange af instituttets publikationer der rent faktisk indgår i disse. Der er særligt problemer for de HUM- og SAM-tunge institutter.
- **Feltvægtet citationsgennemslagskraft, benchmark ift. DK universiteter, udvalgte landegrupper og eventuelle andre peers:** hvor høj "impact" har instituttet sammenlignet med andre udvalgte organisationer, herunder referencemiljøer, og udvalgte landegrupper (Norden, EU27 etc.). Af hensyn til tilstrækkelige citationsvinduer medtages kun publikationer, der er mindst to år gamle.
- **Relativt specialiseringsindeks vs. Feltvægtet citationsgennemslagskraft, fordelt på fagområder under største FORD område:** inden for hvilke fagområder har instituttet eventuelle styrkepositioner. Der tages udgangspunkt i fagområderne under det største FORD (Fields of Research and Development, OECD) område. Relativt specialiseringsindeks viser, hvilke fagområder instituttet udgiver forholdsvis mest inden for, i forhold til verdensgennemsnittet. Hvis instituttet både har en høj relativ specialisering og en høj feltvægtet citationsgennemslagskraft, kan man sige, at instituttet her har en styrkeposition.

Følgende opgørelser er inkluderet for hvert fagmiljø:

- **Publikationer per kategori (BFI-pointudløsende publikationer, andet peer-reviewed forskning, ikke-peer reviewed forskning eller formidling) og udgivelsesår:** hvor meget har fagområdet udgivet af de forskellige typer, og hvor meget over tid.
- **Antal publikationer per publikationstype:** Hvilke typer publikationer har fagområdet som særlig vigtige udgivelseskanaler?
- **Antal publikationer på BFI niveau 2 og 3, samt andelen af samlede antal BFI-publikationer:** hvor meget publicerer fagområdet på højeste BFI niveau.
- **Andel af publikationer udgivet på dansk, engelsk og andre sprog, fordelt på to perioder:** hvilken udvikling er der i, hvilke sprog fagområdet udgiver på.
- **Andel af publikationer udgivet som enkeltperson eller via institutionelt/nationalt/internationalt samarbejde, fordelt på to perioder:** hvilken udvikling er der i, hvordan fagområdet samarbejder ift. publicering.
- **Antal sampubliceringer per national eller international organisationstype:** hvilke type eksterne organisationer publicerer fagområdet typisk med.
- **Andel af publikationer der har realiseret/udnyttet/blokeret Open Access per Open Acces Indikator år:** hvordan arbejder fagområdet med, at udgive Open Access publikationer.
- **Dækningsgrad af forskningspublikationer i Scopus databasen:** for at rammesætte de citationsbaserede opgørelser inkluderes først en opgørelse af, hvor mange af fagområdets publikationer der rent faktisk indgår i disse.
- **Feltvægtet citationsgennemslagskraft, benchmark ift. DK universiteter, udvalgte landegrupper og eventuelle andre peers:** hvor høj "impact" har instituttet sammenlignet med andre udvalgte organisationer, herunder de valgte referencemiljøer og udvalgte landegrupper (Norden, EU27 etc.). Af hensyn til tilstrækkelige citationsvinduer medtages kun publikationer, der er mindst to år gamle.
- **Presse/medieklip med nævnte/interviewede forfattere fra fagområdet:** mål for udkomme af forskningen.

- **Andre fagområdespecifikke opgørelser, herunder opgørelser ift. målsætninger i instituttets publiceringsstrategi:** hvis der er andre relevante opgørelser for fagområdet, som ikke er inkluderet i ovenstående, tages de med her.

UDKAST

Koncept for forskningsevalueringer

Baggrund

Roskilde Universitet har i den nye såvel som den tidligere strategi sat ambitiøse mål for forskningen. Som led i en langsigtet ambition om, at RUC skal konsolidere sin position i det danske og internationale forskningslandskab ved at udvikle og profilere de forskningsområder, hvor vi har særlige styrker eller særlige potentialer, og at RUC skal udføre banebrydende forskning på højeste internationale niveau, har Universitetsledelsen besluttet, at der skal etableres turnusevalueringer af forskningen på RUC. Evalueringerne indgår som en del af RUC's strategiske rammekontrakt med Uddannelses- og Forskningsministeriet 2018-2021.

Fokus for evalueringerne er på udvikling og læring, og det primære ansvar for opfølgning på evalueringresultaterne ligger hos de respektive dekaner og institutledelser. Prorektor er overordnet ansvarlig for evalueringskonceptet og turnusevalueringerne af RUC's institutter og har løbende dialog med dekanerne herom.

Den første evalueringrunde af alle fire institutter vil blive gennemført fra slutningen af 2020 til og med 2023.

Evalueringskonceptet er beskrevet i det følgende.

Evalueringernes formål og målgrupper

Evalueringerne af Roskilde Universitets forskning har tre hovedformål:

- At etablere et fælles og anerkendt kvalitetsudviklingsværktøj baseret på en systematisk evaluering af institutternes forskningsprofil, -strategi og performance.
- At bidrage til udvikling og læring gennem refleksion over styrker, svagheder og potentialer ud fra en ambition om at fremme banebrydende og tværfaglig forskning.
- At skabe et systematisk indblik i forskningens kvalitet med inddragelse af international ekspertise og internationalt anerkendte standarder.

Det centrale fokus for evalueringerne er kvaliteten af institutter og forskningsmiljøers samlede forskning, og ikke den enkelte forskers præstationer. Evalueringerne har samlet set et formativt sigte, og fokus er på, at evalueringerne og resultaterne heraf omsættes i afklaring og initiativer på institutterne og i forskningsmiljøerne.

Et fælles evalueringskoncept skal bidrage til en systematisk kvalitetsudvikling af forskning og ikke mindst være et værktøj til at udvikle den. Evalueringerne skal bidrage til at styrke forskningens kvalitet gennem læring og refleksion over styrker, svagheder og potentialer. Ved at tegne et øjebliksbillede af styrker og svagheder kan evalueringerne inspirere institutter og forskningsmiljøer til videre udvikling og til at opdage potentialer. Ved samtidig at give dokumentation og benchmark af performance ved hjælp af bl.a. bibliometriske analyser, kan de danne grundlag for, at de enkelte forskningsmiljøer og institutter kan udstikke konkrete pejlemærker for den videre udvikling af forskningen og deres bidrag til en skærpelse og synliggørelse af RUC's forskningsprofil.

Målgrupperne for evalueringerne er hele institutter og de forskningsmiljøer, de indeholder. I det RUC's institutter favner bredt og rummer mange discipliner, fagområder og hovedområder, indeles hvert

institut i et antal (ca. 3-5) forskningsmiljøer, som udgør de underenheder, der fokuseres på i evalueringen af instituttet. Hvert miljø kan bestå af et antal fag-/forskningsgrupper, og inddelingen sker i dialog mellem prorektor og dekanen. I inddelingen af instituttet skal det sikres, at de identificerede miljøer kan oversættes meningsfuldt i en international sammenhæng af hensyn til evaluatorernes muligheder for vurdering og muligheden for benchmark med andre institutioner og/eller miljøer. Det skal desuden sikres, at miljøerne er tilstrækkeligt store af hensyn til data.

Evalueringen af institutterne foretages af et eksternt internationalt evalueringspanel, der udarbejder en rapport med udgangspunkt i en fælles ramme, der går på tværs af de fire institutter. De eksterne evaluators rapport vil indeholde en vurdering af instituttet og forskningsmiljøernes forskningsprofil, forskningens kvalitet samt potentialer og anbefalinger til udviklingsmuligheder.

Evalueringsturnus

Den første turnus med evaluering af alle fire institutter gennemføres inden for tre år, fra ultimo 2020 frem til udgangen af 2023. Herefter etableres en fast turnus, hvor der som udgangspunkt evalueres et institut årligt efterfulgt af et års pause. Dermed evalueres det enkelte institut ca. hvert femte år. Efter den første evalueringrunde er gennemført træffer Universitetsledelsen beslutning om, hvorvidt en ny turnus igangsættes umiddelbart herefter, eller om der skal være et års pause. Universitetsledelsen kan derudover vælge at igangsætte tematiske evalueringer.

Nedenfor præsenteres rækkefølgen for institutternes evalueringer samt et foreløbigt estimeret starttidspunkt for den første evaluering. Rækkefølgen er fastsat med udgangspunkt i de forskningsområder, institutterne dækker, og et hensyn til at øge mulighederne for, at institutterne kan bygge videre på erfaringer og læring fra den forudgående evaluering.

1. Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv (ultimo 2020)
2. Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab (ultimo 2021)
3. Institut for Mennesker og Teknologi (medio 2022)
4. Institut for Naturvidenskab og Miljø (primo 2023)

Afgrænsning

Fokus for evalueringerne er på institutternes forskningsproduktion i de seneste 5 år. – Dog tidligst fra 2016, hvor de nuværende institutter blev oprettet.

Selvevalueringsrapporterne og øvrige bilag vil fokusere på VIP-ansatte med forskningsopgaver, fra Ph.d. til Professor. Eksterne lektorer er ikke en del af evalueringernes fokus, om end disse kan indgå i dele af datamaterialet.

Evalueringstemaer og rapporter

Der udarbejdes en skabelon for institutternes selvevalueringsrapporter, som skal sikre en vis grad af ensartethed mellem evalueringerne og desuden understøtte instituttet med at identificere relevante fokusområder for evalueringen. Skabelonen tager udgangspunkt i fælles evalueringstemaer og tilhørende underkategorier (se Bilag 1), inden for hvilke instituttet vil reflektere over styrker og svagheder, holdt op mod instituttets strategi og med baggrund i det vedlagte bilagsmateriale (se mere herom under Evalueringsgrundlag nedenfor). Som inspiration vil skabelonen indeholde forslag til evalueringsspørgsmål.

Derudover kan instituttet vælge at sætte fokus på særlige områder med relevans for instituttets profil. Denne tilpasning sker i dialog mellem prorektor og dekanen.

De fælles evalueringstemaer og underkategorier skal berøres i alle selvevalueringsrapporter, men omfang og fokus vil naturligt variere på tværs af institutter og forskningsområder.

Som en del af bilagene til selvevalueringsrapporten vedlægges data og bibliometriske analyser, der danner baggrund for instituttets besvarelse af en række af evalueringstemaerne og tilhørende underkategorier. Andre evalueringstemaer vil være baseret på instituttets kvalitative besvarelser, og nogle vil derudover kunne suppleres under evalueringspanelets besøg på instituttet.

De fælles og gennemgående evalueringstemaer er:

- Research profile, strategy and organization
- Research excellence
- Societal impact
- Research and education
- Research capacity

De fælles evalueringstemaer vil være styrende for evaluatorernes rapport og vurdering. Evaluatorerne vil modtage en rammesættende beskrivelse af evalueringens overordnede fokus, strukturen for selvevalueringsrapporter og ønsker til evaluatorernes afsluttende rapport og vurdering. Rammen tager afsæt i de fælles evalueringstemaer og skal sikre, at evaluatorernes rapport følger den samme overordnede struktur som selvevalueringsrapporterne, for så vidt muligt at sikre, at institutterne får vurderinger og anbefalinger vedrørende de emner, der indgår i selvevalueringen, og som vurderes at være relevante for instituttets strategi og målsætninger. Der udarbejdes eventuelt en konkret skabelon for evaluatorernes rapport.

Alt skriftligt materiale i evalueringerne udarbejdes på engelsk. Evaluatorernes endelige rapport vil blive offentligt tilgængelig.

Evalueringsgrundlag

Evaluatorernes analyse skal munde ud i en rapport med en vurdering af forskningens kvalitet, instituttet og forskningsmiljøernes forskningsprofil samt anbefalinger til videre udvikling og forbedring.

Evaluatorernes vurdering vil være baseret på:

- RUC's strategi
- Instituttets strategiplan og publiceringsstrategi
- Instituttets selvevalueringsrapport
- Et besøg på instituttet, hvor evalueringspanelet møder institutledelse og forskere
- Bibliometriske analyser
- Relevante supplerende data om instituttet
- Korte CV for instituttets forskere, indeholdende en liste med fem udvalgte publikationer
- Et motiveret udvalg af publikationer, der skal illustrere instituttets forskning
- Generel information om Roskilde Universitet – forskning, profil, opbygning, ledelse mv.
- Beskrivelse af rammerne for det danske universitetssystem

Hvert af de identificerede forskningsmiljøer, der udgør underenhederne i institutternes evaluering, udvælger et antal (afklares) publikationer, som giver evaluatorerne et indtryk af instituttets

forskningsprofil og –niveau samt begrunde og motivere valget. Publikationerne skal indeholde eksempler på forskning på højeste internationale niveau, eksempler på tværfaglig forskning samt eksempler på forskning udført i tæt samspil med det omgivende samfund.

De bibliometriske analyser udarbejdes af Roskilde Universitetsbibliotek og tager udgangspunkt i publiceringsmønstrene for det givne institut, herunder sprog, publikationstype (eks. tidsskriftsartikel, monografi, antologibidrag osv.), Open Acces, samarbejdstyper (eks. internationalt/nationalt samarbejde) m.fl. Hertil udarbejdes institutspecifikke analyser med udgangspunkt i instituttets publiceringsstrategi, hvor det er relevant og muligt. Instituttets forskningshøjde undersøges via forskellige bibliometriske indikatorer, herunder andelen af publikationer på BFI-niveau 2 og 3, samt forskellige citationsbaserede indikatorer (fx feltvægtet gennemslagskraft og andel af de 10 pct. mest citerede publikationer) Ved disse typer analyser sammenlignes instituttet med relevante nationale og internationale forskningsinstitutioner, hvor det er muligt.

Hvert af de identificerede forskningsmiljøer udpeger et eller flere sammenlignelige og ambitiøse forskningsmiljøer, man ønsker at sammenligne sig med som en del af selvevalueringsrapporten. De respektive forskningsmiljøer indstiller et eller flere referencemiljøer til dekanen, og prorektor godkender det endelige forslag til referencemiljø.

Referencemiljøerne skal kunne inspirere til udvikling, og en begrundelse og motivation for valget af referencemiljø skal fremgå af selvevalueringsrapporten. Fokus for sammenligningen er som udgangspunkt publiceringsprofil, men hvis instituttet ønsker det, kan det overvejes at etablere en mere formaliseret kontakt til referencemiljøet, enten i forbindelse med eller i forlængelse af evalueringen. Såfremt det vurderes relevant og muligt, kan instituttet desuden vælge at sammenligne på andre relevante variabler, dog under hensyntagen til at arbejdsindsatsen skal stå i et rimeligt forhold til resultatet, herunder evalueringens fokus på forskningskvalitet.

Panelets sammensætning og fokus

Instituttet indstiller evaluatorene til det eksterne evalueringspanel til prorektor, der beslutter panelets endelige sammensætning. Som udgangspunkt indstilles en evaluator pr. forskningsmiljø samt to evaluatorene, der er generalister/ser på tværs af forskningsmiljøerne. Om muligt vil en af evaluatorerne gå igen i den efterfølgende evaluering af et nyt institut som led i at sikre et tværgående blik på RUC's forskning. Evaluatorerne skal være 'critical friends'. Det efterstræbes, at evaluatorerne er internationale, som minimum skandinaviske. Det kan dog på nogle institutter være en fordel, at mindst en evaluator kan læse dansk.

Evalueringspanelets hovedfokus er at identificere styrker og svagheder, dvs. at identificere potentialer og pege på udviklingsmuligheder. Dette skal dels ske på en række konkrete parametre med udgangspunkt i de samme evalueringstemaer og delafsnit som angivet i skabelonen for institutternes selvevaluering, dels på et mere overordnet niveau idet evaluatorerne bedes afslutte deres rapport med en sammenfattende vurdering af styrker, svagheder, muligheder og udfordringer for de enkelte forskningsmiljøer og for instituttet som helhed.

Evalueringspanelets besøg på instituttet

Det eksterne evalueringspanel vil foretage et besøg på instituttet, hvor de mødes med instituttets ledelse og dele af det videnskabelige personale/forskere. Hvis panelet finder det relevant, kan der også arrangeres møder med andre relevante aktører. Prorektor er vært for evalueringspanelets besøg og afholder et indledende og afsluttende møde med panelet.

Evalueringpanelets besøg har til formål at uddybe og supplere instituttets selvevalueringsrapport og giver evaluatorene mulighed for at teste de foreløbige, indledende vurderinger, som institutternes selvevalueringsrapport og det øvrige materiale har givet anledning til. Besøget giver desuden mulighed for lærerig dialog mellem evalueringspanel, forskere og ledelse.

Organisering, proces og opfølgning på evalueringsresultater

Udviklingen af evalueringskonceptet og tilhørende dokumenter, skabeloner og bilag er forankret i rektorsekretariatet med prorektor som overordnet ansvarlig, i tæt dialog med dekanerne. Rektorsekretariatet udarbejder desuden et format for opfølgning og videre behandling af evalueringsresultaterne, hvor der sikres sammenhæng til opfølgningen på Strategi RUC 2030.

Rektorsekretariatet er ansvarlig for evalueringskonceptet og den samlede proces og bistår det enkelte institut i planlægningen og koordineringen af evalueringsprocessen samt udarbejdelsen af selvevalueringsrapport. Institutledelsen er ansvarlig for instituttets evalueringsproces og selvevalueringsrapport samt udarbejdelsen af handleplan og opfølgning herpå. Det forventes, at institutledelsen bruger evalueringen som en anledning til at engagere det videnskabelige personale i selvkritiske og konstruktive drøftelser af instituttets forskning og dets styrker og svagheder.

Rektorsekretariatet stiller en medarbejder til rådighed, der har til opgave at fungere som "ambassadør" for evalueringsprocessen, og som koordinerer og bistår den praktiske gennemførelse af den pågældende institutevaluering, herunder design af metoder for selvevaluering i form af fx fokusgrupper, seminarer, dialogmøder el.lign. Institutledelsen er ansvarlig for at sikre det nødvendige samarbejde og input fra instituttets forskere og evt. administrativt personale.

Dialog og nærmere aftaler om de specifikke institutevalueringer og eventuelle særlige evalueringselementer indgås mellem prorektor og dekan.

Som beskrevet ovenfor vil evalueringen af hvert institut foretages af et eksternt evalueringspanel, der udarbejder en rapport på baggrund af et besøg på instituttet, instituttets selvevalueringsrapport og tilhørende bilag. Evaluatorenes rapportudkast fremsendes til prorektor, og dekanen modtager rapportudkast til gennemlæsning, med mulighed for at kommentere potentielle fejl og misforståelser. Prorektor og dekanen indleder dialog om rapportens konklusioner og opfølgning herpå. Instituttets plan for opfølgning drøftes og godkendes foreløbigt af Universitetsledelsen. Herefter fremlægges evalueringsrapporten og instituttets refleksioner og planer for opfølgning for Akademisk Råd, der bedes udtale sig om resultater og opfølgning. I udtalelsen bedes Akademisk Råd om at anlægge et tværgående perspektiv på evalueringen. Prorektor godkender herefter den endelige plan for opfølgning.

Evalueringerne indgår i opfølgningen på 2030-strategien i Universitetsledelsen og Rektoratet. Universitetsledelsen drøfter resultaterne af evalueringerne og planerne for opfølgningen herpå i forhold til RUC's samlede forskningsmål og vurderer om evalueringerne giver anledning til særlige strategiske indsatser. I evalueringskonceptet er ikke indlejret budgetmæssige konsekvenser som følge af evalueringsresultater.

RUC's bestyrelse orienteres årligt om aktuelle evalueringsrapporter og planer for opfølgning.

Budget og tidsplan

Evalueringerne medfører ressourceforbrug i form af arbejdstid i forbindelse med udarbejdelsen af datamateriale og bibliometriske analyser, udarbejdelsen af selvevalueringsrapport, planlægning af panelets besøg samt udgifter forbundet med panelets aktiviteter. Rektorsekretariatet, Forskningservice og Roskilde Universitetsbibliotek udarbejder datamateriale og de bibliometriske analyser, dog i

samarbejde med instituttets sekretariatsmedarbejdere i fornødent omfang. Rektorsekretariatet stiller en medarbejder til rådighed, der kan bistå den praktiske gennemførelse af institutevalueringen, herunder planlægning af panelbesøg og udarbejdelse af selvevalueringsrapport. Institutet er ansvarlig for at sikre øvrige ressourcer på instituttet, der er nødvendige for udarbejdelsen af selvevalueringsrapporten, herunder fx VIP deltagelse i fokusgruppeinterviews el.lign. samt deltagelse i panelbesøg. Rektoratet afholder udgifter forbundet med panelbesøg og panelets aktiviteter. Som det fremgår af tidsplanen nedenfor, forventes et samlet evalueringsforløb at forløbe over ca. et år med varierende intensitet.

Antal måneder	Aktiviteter
2-3	<p>Indledende drøftelser mellem prorektor og dekan (evt. projektleder) om eventuelle særlige fokuspunkter og databehov.</p> <p>Udpegelse af panelmedlemmer, kontakt og aftale om datoer for site visit.</p> <p>Udpegelse af nøglepersoner på instituttet under evalueringsprocessen og aftale om arbejdsdeling mellem projektmedarbejder og institut.</p> <p>Udarbejdelse af procesplan for instituttets evaluering, herunder valg af metoder til udarbejdelse af selvevalueringsrapport (fx seminar, fokusgrupper el.lign.)</p>
3-4	<p>Eventuelle tilpasninger af bilagsmateriale</p> <p>Udarbejdelse af instituttets selvevalueringsrapport</p>
3	<p>Evalueringspanelet modtager og læser selvevalueringsrapport samt bilagsmateriale (evt. med mulighed for at stille opklarende spørgsmål)</p> <p>Site-visit gennemføres</p>
1	Evalueringspanelet udarbejder udkast til evalueringsrapport
1	Høring og kvalitetssikring af evalueringsrapport
1-2	Opfølgning og udarbejdelse af handleplan

Høring: Udkast til principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning

Det er gennem den uvildige forskning og rådgivning, at universiteternes viden kan skabe værdi for hele samfundet. Det er derfor vigtigt, at der er tydelighed om vilkår og rammer for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning, så forskningens integritet og uvildighed ikke kompromitteres eller betvivles.

Det er baggrunden for, at Danske Universiteter i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet i december 2019 nedsatte et udvalg, der skulle se på fælles principper og anbefalinger, der kan styrke den fælles forståelse af vilkår, roller og ansvar i forskningsbaseret samarbejde og rådgivning med henblik på at understøtte produktion, nyttiggørelse og formidling af uvildig viden til gavn for hele samfundet.

Udvalgsarbejdet nærmer sig sin afslutning, og Danske Universiteter sender derfor et forslag til fælles principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning i høring hos relevante interessenter inden den endelige afslutning af udvalgsarbejdet ultimo 2020. Et tidligere udkast til fælles principper og anbefalinger har været drøftet på et onlinemøde d. 1. oktober 2020 med 120 deltagere fra universiteter, virksomheder, ministerier og andre forskningsinteresserede aktører.

Danske Universiteter anmoder om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest onsdag d. 18. november kl. 12.00. Bemærkninger sendes til dkuni@dkuni.dk med angivelse af "udkast til principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde" i emnefeltet.

I kan læse mere om udvalgets sammensætning og kommissorium på [Danske Universiteters hjemmeside](#). Eventuelle spørgsmål kan rettes til Inie Nør Madsen på im@dkuni.dk eller 24 89 25 92.

Med venlig hilsen

Chefkonsulent Inie Nør Madsen
Danske Universiteter

Høringsliste: Udkast til principper og anbefalinger for forskningsbase- ret samarbejde og rådgivning

Akademikerne
ATV
Carlsbergfondet
Cluster Excellence Denmark
CO-Industri
Copenhagen Business School
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse
Danmarks Fiskeriforening
Danmarks Forsknings- og Innovations-politisk råd
Danmarks Frie Forskningsfond
Danmarks Grundforskningsfond
Danmarks Tekniske Universitet
Dansk Akvakultur
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Byggeri
Dansk Erhverv
Dansk Industri
Dansk Magisterforening
Dansk Metal
Danske Regioner
DEA
Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
DMI
Finansministeriet
Finanssektorens Arbejdsgiverforening
Forsvarsministeriet
Fróðskaparsetur Føroya - Færøernes Universitet
GEUS
GTS-foreningen
ILISIMATUSARFIK - Grønlands Univer-sitet
Ingeniørforeningen IDA

Innovationsfonden
Institut for Menneskerettigheder
IT-Universitetet i København
KL
Klima, Energi- og Forsyningsministeriet
Kraka
Kræftens Bekæmpelse
Københavns Universitet
Landbrug og Fødevarer
LIF
Lundbeckfonden
Lægeforeningen
Miljø- og Fødevareministeriet
Novo Nordisk Fonden
Poul Due Jensens Fond
Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle uddannelser
Roskilde Universitet
SEGES
Sektorforskningens Direktørkollegium
Statens Serum Institut
Sundheds- og Ældreministeriet
Syddansk Universitet
Transport og Boligministeriet
Uddannelses- og Forskningsministeriet
Velux fonden
Videnskabernes Selskab
Villum Fonden
VIVE
Aalborg Universitet
Aarhus Universitet

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

Udkast – Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning

1. Forord

Universiteternes samarbejde med virksomheder, organisationer og myndigheder gavner alle parter. Forskningsbaseret samarbejde og rådgivning styrker grundlaget for bæredygtig vækst, velfærd og udvikling. Det kvalificerer og beriger forskningen. Det giver nye muligheder og perspektiver, og det giver adgang til faciliteter og data, som styrker forskningens internationale gennemslagskraft.

Fri og uafhængig forskning er afgørende for universiteternes mulighed for at forsyne samfundet og borgerne med ny viden og erkendelser.¹ Det er gennem den uvildige forskning og rådgivning, at universiteterne kan skabe værdi for hele samfundet. Det er vigtigt, at der er tydelighed om vilkår og rammer for det forskningsbaserede samarbejde, så forskningens integritet og uvildighed ikke kompromitteres eller betvivles, hverken af beslutningstagere eller af de som påvirkes af de truffene beslutninger.

Ansvar for at værne om forskningens integritet og uvildighed i det eksterne samarbejde kan ikke løftes af universitetet alene, men forudsætter, at alle involverede parter, både interne og eksterne, forstår og respekterer vigtigheden af fri og uafhængig forskning og forskningsbaseret rådgivning, og bidrager til at værne om den i alle sammenhænge.

Derfor har Danske Universiteter i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdet disse grundlæggende principper og anbefalinger, der kan styrke den fælles forståelse af vilkår, roller og ansvar i forskningsbaseret samarbejde og rådgivning med henblik på at understøtte produktion, nyttiggørelse og formidling af uvildig viden til gavn for hele samfundet.

¹ Se Ytringsfrihedskommissionens betænkning, april 2020 (kapitel 15)

2. Læsevejledning

Dette dokument sammenfatter en række principper og anbefalinger for god praksis i universiteternes forskningsbaserede samarbejde med og rådgivning til eksterne parter.

Det er fokuseret omkring en række centrale principper for det eksterne samarbejde. Disse principper præsenteres i kapitel 4. Herefter følger en række konkrete opmærksomhedspunkter og anbefalinger for god praksis undervejs i et typisk opgaveforløb. Disse anbefalinger fremgår af kapitel 5 og er målrettet henholdsvis forskeren, universitetet og samarbejdspartneren.

Ikke alle former for samarbejder og opgaver vil være udformet som afgrænsede forsknings- eller rådgivningsprojekter og således følge et typisk opgaveforløb (f.eks. akut rådgivning i forbindelse med akutte sundheds- eller miljøkriser). Mange anbefalinger vil dog også gøre sig gældende i samarbejder og opgaver, som falder uden for arketyperen.

Målgruppe og anvendelse

Dette papir er målrettet alle parter, der deltager aktivt i forskningsbaseret samarbejde og/eller rådgivning, så parterne forstår deres roller og ansvar og derved i fællesskab kan understøtte ansvarlig forskningspraksis, forskningsfrihed og uvildighed i det forskningsbaserede samarbejde.

Papiret skaber en fælles rettesnor for det eksterne samarbejde – uanset institutionelt tilhørsforhold, forskningsområde eller forskningstraditioner - men bør læses og fortolkes i sammenhæng med den etablerede praksis inden for de enkelte forskningsområder.

Papirets principper og anbefalinger kan med fordel udfoldes og omsættes til mere detaljerede institutionelle retningslinjer og adfærdsregler med henblik på at understøtte god praksis i de lokale miljøer.

Papiret supplerer en række væsentlige dokumenter og regler på området, herunder Universitetsloven, den danske kodeks for integritet i forskning, databeskyttelsesforordningen, universiteternes egne institutionelle retningslinjer samt internationale regler og vejledninger.²

² Der findes internationalt mange rapporter og retningslinjer, som behandler spørgsmålet om uvildighed, integritet og armslængde i forskning skabt i samspil med eksterne parter. Blandt relevante kilder kan blandt andet henvises til European Science Foundation, European Research Council, EC Science Advice Mechanism, European Food and Safety Authority, International Network for Government Science Advice og OECD Global Science Forum. Mange dokumenter er dog områdespecifikke med fokus på specifikke forskningsfelter. I dansk kontekst findes der vejledende retningslinjer specifikt for aftalerne,

3. Kort introduktion til de overordnede samarbejds kategorier

De principper og anbefalinger, der præsenteres i dette papir, gælder for alle aktiviteter, der ligger inden for de to ydelseskategorier (forskning og rådgivning) og de tre overordnede kategorier for samarbejde med virksomheder, organisationer og myndigheder: *Samfinansieret forskning*, *forskningsbaseret myndighedsbetjening* samt *rekvireret forskning og rådgivning*.

Kategorierne er forskellige ift. samarbejdets natur og udformning, men for alle samarbejdsformer gælder det, at det er vigtigt med en tydelig rolle- og ansvarsfordeling, hvor parterne hver især fastholder egen rolle efter aftalte regler.

Det er ikke alle samarbejder, der entydigt kan placeres inden for en af de tre kategorier. Kategorierne skal derfor forstås som arketyper, der kan rumme meget forskelligartede aktiviteter – også nye former for samarbejder, som stadig er i sin vorden. Det kan fx være 1:1 samarbejder, bredere partnerskaber, donerede stillinger, finansiering af hele enheder og projekter med ekstern finansiering fra en anden aktør.

Papiret kommer ikke nærmere ind på donationer og betingelsesløse bevillinger uden krav fra bevillingsgiver. Men også i disse tilfælde skal man dog være opmærksom på, at man ikke som forsker eller institution tager usaglige hensyn til bevillingsgivers interesser.

De to ydelseskategorier; *forskning* og *rådgivning* skal ligeledes forstås som arketyper, idet opdelingen mellem de to ikke i alle tilfælde er entydig. Ved forskning forstås primært skabende arbejde på et systematisk grundlag for at frembringe ny viden³. Forskningsbaseret rådgivning omfatter primært anvendelsen af eksisterende forskningsbaseret viden til at besvare en rekvirents spørgsmål, ofte med det formål at understøtte evidensbaseret beslutningstagning⁴.

I dokumentet skelnes både mellem de to ydelseskategorier og de tre samarbejds kategorierne i beskrivelsen af opgaveforløbet og i forhold til de konkrete principper og anbefalinger.

Nedenfor fremgår et enkelt overblik over de tre samarbejdstyper, som er omfattet af de fremførte principper og anbefalinger i dette dokument.

der indgås mellem fagministerier og universiteter om forskningsbaseret myndighedsbetjening. De vejledende retningslinjer er udarbejdet i samarbejde mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet, fagministerier og universiteter.

³ <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/statistik-og-analyser/hvad-er-forskning-innovation-og-udvikling>

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5cb9ca21-0500-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>

	Samfinansieret forskning	Forskningsbaseret myndighedsbetjening	Rekvireret forskning & anden indtægtsdækket virksomhed
Projektets art	<p>Samfinansieret forskning er et samarbejde mellem universitetet og mindst én anden, ekstern part. Parterne definerer i fællesskab samarbejdsprojektets omfang og bidrager begge til dets gennemførelse.</p> <p>Kategorien dækker over en bred række af aktiviteter af forskningsmæssig interesse for universitetet.</p>	<p>Forskningsbaseret myndighedsbetjening er en fællesbetegnelse for en række forsknings- og rådgivningsydelser, som universitetet udfører for offentlige myndigheder.</p>	<p>Universiteterne kan udføre indtægtsdækket virksomhed inden for aktivitetsområder, som er naturlige udløbere af universitetets almindelige virksomhed.</p> <p>Aktiviteterne kan omfatte kontraktforskning, udviklingsopgaver og forskningsbaseret rådgivning.</p>
Økonomi	<p>Universitet og samarbejdspartner bidrager begge til finansiering af universitetets omkostninger og projektet er således samfinansieret.</p>	<p>Opgaver inden for forskningsbaseret myndighedsbetjening sker ofte under en rammeaftale med tilknyttet bevilling, eller som tilkøb til en rammeaftale.</p>	<p>For disse aktiviteter gælder det, at prisen på den enkelte ydelse skal fastsættes således, at der ikke sker konkurrenceforvridning over for private eller offentlige konkurrenter, og således at universitetets samlede omkostninger dækkes af rekvirenten.</p>
Offentliggørelse	<p>Universitetets forskningsresultater kan frit publiceres.</p>	<p>Universitetets forskningsresultater kan frit publiceres. Rådgivningsleverancen kan offentliggøres straks efter aflevering til rekvirenten, med mindre andet fremgår af aftalegrundlaget.</p>	<p>Der kan i særlige tilfælde aftales fortrolighed om universitetets forskningsresultater. Fortrolighedsforhold skal dog fremgå klart af samarbejdsaftalen og være aftalt før projektet påbegyndes</p>

4. Centrale principper for det eksterne samarbejde

De almindelige principper og normer for ansvarlig videnskabelig praksis og forskningsintegritet gælder også for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning.

I Den danske kodeks for integritet i forskning fremhæves tre grundlæggende principper, der bør gennemsyre alle faser i forskningen: ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlighed. De gælder også for det eksterne samarbejde.

Derudover er der tre yderligere principper, som er vigtige at have for øje, når man indgår i forskningsbaseret samarbejde og rådgivning med eksterne parter: Forskningsfrihed, uvildighed og armslængde.

Fælles for principperne er, at de understøtter troværdighed og værdiskabelse i universiteternes viden, så forskningsbaseret samarbejde og rådgivning kan komme hele samfundet til gavn.

FORSKNINGSFRIHED

Forskningsfrihed er en grundlæggende forudsætning for universiteternes virke og forskernes og forskningens uafhængighed og legitimitet. Universitetets forskningsfrihed er fastlagt i Universitetsloven § 2 stk. 2. I denne paragraf fremgår det, at universitetet har forskningsfrihed, og at universitetet skal værne om universitetets og den enkelte forskers forskningsfrihed og om videnskabsetikken.

Forskerne har forskningsfrihed inden for universitetets fastlagte forskningsstrategiske rammer og i henhold til Universitetsloven § 14 stk. 6. Den enkelte forsker har således ret til frit at definere forskningsmæssige problemstillinger, vælge og udvikle teorier, indsamle empiriske data og anvende relevante metoder.

Det eksterne samarbejde må nødvendigvis bero på en indledende afklaring af samarbejdets formål samt de problemstillinger, der ønskes belyst. Denne afklaring må tilvejebringes i dialog mellem parterne. Forskeren er herefter ansvarlig for at træffe beslutning om forskningens eller rådgivningsopgavens tilrettelæggelse, udførelse og konklusioner - herunder for metodevalg og analysestrategi, for afgrænsninger og tilvalg.

Der kan i visse tilfælde være faste protokoller og standarder, som skal følges for, at eventuelle resultater er anvendelige i en national eller international kontekst, men forskeren skal altid kunne stå inde for, at metodevalget lever op til videnskabelige standarder for frembringelse, syntese og analyse af forskningsbaseret evidens.

UVILDIGHED

Det er et helt centralt princip, at de danske universiteter gennemfører uvildig forskning og rådgivning. Universitetet og universitetets forskere skal være uafhængige af interesser, der kan påvirke forskernes valg af metode, præsentation af resultater og konklusioner. Dette er en forudsætning for forskningens værdi for hele samfundet.

Eksterne forhold – fx politiske prioriteter, ekstern finansiering eller private virksomheders behov for forskningsbaseret viden – kan have betydning for, hvilket forskningsområde der arbejdes med i et projekt. Men forskningsprocessen og forskningsresultaterne skal være uvildige. Der må ikke kunne sås tvivl om forskerens og forskningens pålidelighed og uvildighed.

I nogle tilfælde kan et eksternt samarbejde have stor betydning for selve institutionens økonomi og virke – fx når et samarbejde tager form som finansiering af hele enheder eller centre. Dette forhold vil alt andet lige have betydning for centrets valg af forskningstemaer eller retning, men må ikke påvirke forskningens integritet eller uvildighed eller institutionens aktiviteter i andre sammenhænge. Universitetet skal som institution kunne rumme mange forskellige og ofte modstridende videnskabelige paradigmer og perspektiver på samme problematik.

Habilitet og interessekonflikter

Ansvarlig forskningspraksis omfatter håndtering af alle potentielle interessekonflikter, herunder oplysning om disse. På denne måde kan finansielle eller andre interesser vurderes af rekvirent og omverden på et oplyst grundlag.

Universitetsforskere er omfattet af forvaltningslovens § 3 om habilitet, hvori det fastlægges, hvornår en medarbejder er inhabil som følge af personlige eller økonomiske interesser.

De enkelte forskere bør altid vurdere egen habilitet og deklarerer potentielle interessekonflikter, før de indtræder i et samarbejde. De skal ifølge forvaltningslovens § 6 involvere deres ledelse, såfremt de vurderer, at der kan foreligge interessekonflikter, der kan udgøre habilitetsproblemer. Ifølge forvaltningslovens § 2 stk. 6 er det ledelsen, som afgør, hvorvidt en forsker er inhabil.

Forskerens egne holdninger, perspektiver eller erfaringer udgør ikke i sig selv en interessekonflikt, men det styrker tilliden til forskerens arbejde og resultater, såfremt den enkelte forsker er åben om alle forhold, som andre kan opfatte som havende betydning.

ARMSLÆNGDE

Armslængdeprincippet er afgørende for kvaliteten af universiteternes forskning og rådgivning. Armslængdeprincippet sikrer, at forskeren kan træffe uafhængige beslutninger og levere uvildig forskning og rådgivning uden indblanding fra eller hensyn til samarbejdspartnerens økonomiske eller politiske interesser. Det styrker kvaliteten af og tilliden til universiteternes forskning og rådgivning.

Armslængdeprincippet indebærer også, at forskeren undlader at lade egne politiske holdninger eller personlige overbevisninger usagligt påvirke forskningen og/eller rådgivningen.

Respekt og forståelse for roller, ansvar og beslutningskompetence er afgørende for armslængdeprincippet. Armslængde kan således defineres som en klar og entydig afgrænsning af, hvilke opgaver, der påhviler hver part i et samarbejde, og armslængde foreligger, når hver part overlades det fulde ansvar for at udføre egne opgaver.

Mekanismer, som kan understøtte armslængdeprincippet

Armslængdeprincippet understøttes af både organisatoriske, proceduremæssige og kontraktmæssige tiltag, der sikrer, at alle involverede parter kender og respekterer deres rolle i alle faser af samarbejdet.

Det kan blandt andet fremmes ved at fokusere på følgende punkter inden aftaleindgåelse og undervejs i projektet:

- Klar definition og accept af roller, ansvar og opgavefordeling
- Afklaring af og respekt for beslutningskompetence
- Klare aftaler og transparens om inddragelse af eksterne parter
- Aftaler om og mekanismer for håndtering af uenigheder og konflikter
- Dokumentation og transparens om beslutninger undervejs i projektet

TRANSPARENS

Gennemsigtighed fremmer tillid. Som det fremhæves i den danske kodeks for integritet i forskning, skal alle faser i en forsknings- eller rådgivningsopgave være omfattet af gennemsigtighed for at fremme troværdigheden af videnskabelige ræsonnementer og sikre, at akademiske overvejelser stemmer overens med praksis inden for det relevante forskningsområde,

Der skal således være transparens om proces og metode, om hvem der har medvirket til, rekvireret og evt. finansieret forskningen og/eller rådgivningen, samt deklaration af mulige partsinteresser. Det understøtter tilliden til, at eksterne interesser ikke har kompromitteret eller påvirket den videnskabelige vurdering.

God forvaltningsskik og klare administrative processer fremmer transparens om aftaleforhold og indhold i universiteternes eksterne samarbejde. Universiteternes medarbejdere er underlagt almindelige offentligretlige regler om bl.a. journalisering, notatpligt og habilitet. Reglerne om notatpligt betyder bl.a. at der skal udarbejdes skriftlige notater ved mundtlig dialog med eksterne parter, såfremt indholdet bidrager til udvikling og/eller afgørelse i samarbejdsprojekter.

ÆRLIGHED

Ærlighed er et andet princip, som også fremhæves i den danske kodeks for integritet i forskning. Forskerne skal være ærlige, når de rapporterer målsætninger, metoder, data, analyser, resultater, konklusioner osv.

Ærlighed omfatter blandt andet en objektiv og ikke-selektiv tilgang til eksisterende viden, og en transparent redegørelse for kendte videnskabelige synspunkter og paradigmer. Dette princip understøttes i nogle internationale retningslinjer⁵ af princippet *diversitet*, som beskriver nødvendigheden i at forebygge videnskabeligt "tunnelsyn", og at fremme mangfoldigheden af videnskabelige perspektiver og fortolkninger som indgår i rådgivningen og forskningen, gennem fokus på diversitet i den gruppe af forskere som medvirker til processen.

Endvidere inkluderer ærlighed en grundig redegørelse for usikkerheden og/eller styrken af forskningsbaseret viden, hvad enten denne viden er ny, og frembragt i forbindelse med et konkret forskningsprojekt, eller oparbejdet gennem en syntese/bearbejdning af eksisterende forskningsbaseret viden⁶.

ANSVARLIGHED

Ansvarlighed er det tredje princip, som fremhæves i den danske kodeks for integritet i forskning. Her fremføres det, at alle involverede parter kunne holdes ansvarlige for den udførte forskning med henblik på at sikre pålidelig forskning.

Ansvar for projektledelse ligger typisk hos forskerlederen, men de øvrige involverede parter kan også have forskellige roller og ansvar undervejs i projektet. Rolle- og ansvarsfordeling fastlægges i forbindelse med projektbeskrivelsen, hvor det også

⁵ <https://www.ingsa.org/manifesto/>

⁶ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5123>

afklares og beskrives, hvordan samarbejdspartneren og eventuelle tredjeparter skal involveres undervejs i projektet.

DRAFT

5. Opmærksomhedspunkter og anbefalinger gennem et samarbejde

Mens det forrige kapitel beskrev de grundlæggende principper for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning, vil dette kapitel sætte fokus på opmærksomhedspunkter og anbefalinger undervejs i et opgaveforløb.

Hvert afsnit afsluttes med en anbefalinger specifikt målrettet forskere, universitetsledelse og samarbejdspartnere med henblik på at styrke forståelsen af roller og ansvar undervejs i samarbejdet.

Kapitlet giver således en række anbefalinger til, hvordan de grundlæggende principper kan omsættes i praksis.

A. KONTAKT & AFKLARING AF MULIGT SAMARBEJDE

Nye samarbejder kan starte på mange måder, men parterne bør inden opstart foretage en grundig forventningsafstemning, herunder vurdere om problemfeltet ligger i forlængelse af universitetets (eller universiteternes) formål og faglige ekspertise samt hvilken form for samarbejde, der kan være relevant ift. den eksterne parts ønsker og forventninger. Denne drøftelse kan også involvere en første overvejelse af mulige interessekonflikter, som kan få indflydelse på forskningen eller rådgivningens uvildighed.

Det er vigtigt, at projektet forankres institutionelt for at sikre, at ledelsen kan understøtte den faglige kompetence samt sikre tydelighed om rammer og vilkår for samarbejdet. Det er universitetet, som afgør produktionsforhold, herunder hvilke forskere der skal inddrages i projektet under hensyn til forskningsfaglige kompetencer og den øvrige opgaveportefølje.

Anbefalinger til forskeren:

- ❖ Forskeren bør sammen med den relevante ledelse på universitetet tage initiativ til en tidlig forventningsafstemning med den potentielle samarbejdspartner om, hvordan forskning kan bidrage til partnerens spørgsmål og behov.
- ❖ Forskeren bør så tidligt som muligt orientere og inddrage relevant faglig ledelse, såfremt en ekstern part har taget direkte kontakt i forhold til et muligt samarbejde.
- ❖ Forskeren skal sammen med den relevante fagledelse og samarbejdspartneren overveje potentielle interessekonflikter og etablere mekanismer, som kan understøtte armslængdeprincippet.
- ❖ Forskeren skal sammen med relevant fagledelse vurdere, om ønsker og forventninger til projektet ligger i forlængelse af universitetets formål og faglige ekspertise.

- ❖ Forskeren skal sammen med relevant fagledelse identificere forskere, som med fordel kan inddrages i bemanningen på opgaven.
- ❖ Forskeren skal sammen med ledelsen afklare kvalitetssikringsprocedurer for projektet.

Anbefalinger til universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen skal stå værn om principperne for forskningsfrihed, uvildighed og armslængde og sikre, at samspillet med eksterne aktører sker i overensstemmelse med ansvarlig videnskabelig praksis.
- ❖ Universitetsledelsen skal sikre åbenhed om vilkår og begrænsninger i det eksterne samarbejde, herunder tydelige procedurer og processer, der understøtter forskningsfrihed, uvildighed og armslængde.
- ❖ Den relevante ledelse bør sammen med forskeren tage initiativ til en tidlig forventningsafstemning med den potentielle samarbejdspartner om, hvordan forskningen kan bidrage til partnerens spørgsmål og behov.
- ❖ Den relevante fagledelse skal sammen med de involverede forskere og samarbejdspartneren overveje potentielle interessekonflikter og etablere mekanismer, som kan understøtte armslængdeprincippet.
- ❖ Den relevante fagledelse skal sammen med de involverede forskere afklare, om ønsker og forventninger til projektet ligger i forlængelse af universitetets formål og faglige ekspertise.
- ❖ Den relevante fagledelse skal tage stilling til projektets forsknings- eller rådgivningsmæssige relevans, samt økonomi i projektet.
- ❖ Den relevante fagledelse skal tage ansvar for universitetets bemanning på opgaven under hensyn til faglighed, herunder diversitet, og øvrige institutionelle opgaver.

Anbefalinger til samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal sammen med universitetet og forskeren tage ansvar for, at samarbejdet følger ansvarlig videnskabelig praksis samt principperne om forskningsfrihed, uvildighed og armslængde.
- ❖ Samarbejdspartneren skal sammen med universitetet og forskeren overveje potentielle interessekonflikter og etablere mekanismer, som kan understøtte armslængdeprincippet.
- ❖ Samarbejdspartneren skal være tydelig omkring den opgave, som ønskes løst, og hvordan samarbejdspartneren forventer at anvende resultatet.
- ❖ Samarbejdspartneren skal respektere universitetets interne forretningsgange, og at det er universitetet, som fastlægger universitetets bemanning på projektet.

B. PROJEKTBEKRIVELSE

En tydelig projektbeskrivelse er afgørende for et godt og transparent forløb samt understøtter troværdighed og reproducerbarhed af de endelige resultater. Man skal blandt andet fastlægge a) problemformulering; b) projektledelse, rolle og ansvarsfordeling; c) finansiering; d) tidsplan; e) inddragelse af eksterne parter; f) metode og design; g) risiko- og kvalitetsstyring; h) kommentering og godkendelse; i) aflevering & afrapportering samt j) kommunikation & formidling.

Problemformuleringen skal både afspejle samarbejdspartnerens faglige behov, forskerens/ekspertgruppens kompetencer samt de tilgængelige ressourcer. Hvem der har ”serveretten” på formulering af forsknings- og rådgivningsspørgsmål, afhænger af projekttype, men i sidste ende skal begge parter kunne stå inde for projektet i sin helhed.

I samfinansieret forskning er der typisk tale om åbne og afsøgende problemformuleringer, som kommer fra de involverede forskere selv. Parterne afgrænser typisk spørgsmålet i fællesskab, så projektet har forskningsfaglig interesse for alle involverede parter. Der er fokus på forskningsprojekter, som flugter med universitetets hovedopgaver og understøtter universitetets forskning og uddannelse.

I rekvireret forskning laver rekvirenten ofte første bud på forskningsspørgsmål, som afspejler rekvirentens faglige interesser og behov. Det kan være en fordel at lade forskerne omsætte de ønskede forskningsspørgsmål til en egnet problemformulering, som ikke lægger u hensigtsmæssige begrænsninger på forskerens løsningsrum. Forskerne bør dertil have mulighed for at belyse tilgrænsende problemstillinger, hvis de vurderer, at det er relevant for problemfeltet.

I forskningsbaseret rådgivning tages udgangspunkt i rekvirentens behov og spørgsmål, og afklaringen fokuserer på, i en iterativ dialogproces, at finde frem til det spørgsmål, som både imødekommer rekvirentens behov, og som kan besvares fagligt forsvarligt med afsæt i tilgængelig forskningsbaseret viden.

Bemærk: I nogle tilfælde kan der være ønske om at justere projektbeskrivelsen undervejs i projektet. Det kan der være saglige årsager til, men man bør være varsom med at foretage væsentlige ændringer undervejs i projektet af hensyn til transparens og troværdighed om de endelige resultater. Hvis der er behov for at ændre i projektet, skal man altid grundigt notere hvorfor og hvordan projektet er justeret, så det også fremstår tydeligt. I nogle tilfælde kan det også være nødvendigt med nye godkendelser fra universitetet eller andre organer.

Det skal fremgå tydeligt i projektbeskrivelsen og/eller den efterfølgende skriftlige aftale, hvordan man ønsker at inddrage samarbejdspartneren samt eventuelle tredjeparter undervejs i projektet.

Samarbejdspartnere kan komme med input og råd vedrørende valg af metode og design, ligesom der kan være faste protokoller eller standarder, som skal følges for at resultatet bliver anvendelige for rekvirenten. Det er dog altid forskeren, som skal stå inde for valget af videnskabelig metode og design.

Det kan være nyttigt at udarbejde en fælles plan for risiko- og kvalitetsstyring for projektet. Her kan man bl.a. komme ind på spørgsmål af forskningsetisk karakter samt håndtering af potentielle interessekonflikter med henblik på at styrke transparens og stå værn om forskningen eller rådgivningens integritet og uvildighed.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren bør i forbindelse med rekvireret forskning overveje om problemformuleringen er tilstrækkelig åben i forhold til det mulige udfaldsrum.
- ❖ Forskeren skal stå inde for valg af videnskabelig metode og design.
- ❖ Forskeren skal sikre tydelighed om eventuel mulighed for at ændre projektet undervejs i forløbet. Hvis projektformuleringen redefineres, skal ændringer beskrives og forklares grundigt.
- ❖ Forskeren skal understøtte tydelighed om samarbejdspartnerens rolle undervejs i projektet, herunder mulighed for at komme med input og kommentere på foreløbige resultater.
- ❖ Forskeren skal understøtte tydelighed om eventuel inddragelse af andre eksterne parter undervejs i projektet.
- ❖ Forskeren skal informere sin ledelse, hvis den endelige projektbeskrivelse og bemanding giver anledning til potentielle interessekonflikter, som kan få indflydelse på forskningens eller rådgivningens uvildighed.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen er ansvarlig for at udarbejde en politik for håndtering af interessekonflikter, herunder en beskrivelse af situationer, som udgør interessekonflikter samt forhold, som af omverden kan omfattes som potentielle interessekonflikter.
- ❖ Den relevante fagledelse eller funktion skal, afhængig af institutionens politikker på området, godkende projektbeskrivelsen og tage stilling til mulige partsinteresser og potentielle interessekonflikter, som kan få indflydelse på forskningens eller rådgivningens uvildighed.

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal være åben og tydelig om baggrund og formål med det ønskede projekt samt forventninger til projekt og leveranceform.
- ❖ Samarbejdspartneren bør undgå uhensigtsmæssige begrænsninger på forskerens løsningsrum samt understøtte forskerens mulighed for at belyse tilgrænsende problemstillinger af relevans for problemfeltet.
- ❖ Samarbejdspartneren skal respektere forskerens ansvar for at stå inde for valg af videnskabelig metode og design.

DRAFT

C. KONTRAKT

Kontrakten skal sikre tydelighed om alle aftaleforhold og væsentlige elementer fra projektbeskrivelsen. Aftalen skal dertil omfatte ledelsesret, håndtering og deklareret af interessekonflikter, håndtering af uenighed og konflikt, fortrolighed, forfatterskab, offentliggørelse, publicering og kommunikation samt håndtering af eventuelle IP-rettigheder.

Disse forhold er i vid udstrækning beskrevet i Danske Universiteters publikation: *Aftaler om forskningssamarbejde – vejen gennem den gode forhandling.*

Fortrolighed

I samfinansieret forskning og forskningsbaseret myndighedsbetjening skal forskningsresultater altid publiceres i henhold til gældende principper for videnskabelig publicering. Samarbejdspartnere kan ikke forhindre eller forsinke videnskabelig publikation ud over konkrete aftaler om kortvarig udskudt publicering af hensyn til IP-beskyttelse mv.

I aftaler om rekvireret forskning kan der i særlige tilfælde aftales fortrolighed. Det skal dog fremgå tydeligt af kontrakten og således være aftalt, før projektet påbegyndes. Man kan ikke aftale fortrolighed senere hen i projektet, fordi resultaterne ikke faldt ud som forventet eller ønsket.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren skal kontakte den kontraktansvarlige og den relevante ledelse med henblik på, at der udarbejdes en kontrakt med fokus på de væsentligste elementer fra projektbeskrivelsen.
- ❖ Forskeren skal sørge for godkendelse og underskrift af relevant ledelse.
- ❖ Forskeren skal sørge for journalisering af kontrakt og al tilhørende korrespondance.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen skal sikre tydelighed om kendskab til og implementering af procedurer for udarbejdelse af kontrakter.
- ❖ Den relevante fagledelse skal sikre tydelighed om deklareret og håndtering af interessekonflikter.
- ❖ Den relevante fagledelse skal godkende og underskrive den endelige kontrakt.

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal informeres om og være opmærksom på de særlige forhold ved universiteternes virke, herunder deres muligheder for indgåelse af samarbejdsaftaler, kontrakter og aftaler om fortrolighed.
- ❖ Samarbejdspartneren skal informeres om og være opmærksom på universiteternes forpligtelse til at offentliggøre forskningsresultater, uanset om resultater og offentliggørelse er i strid med samarbejdspartnerens interesser.

DRAFT

D. INDSAMLING AF DATA & UDFØRELSE AF OPGAVEN

Indsamling, opbevaring og anvendelse af data⁷ følger almindelige bestemmelser og normer for ansvarlig videnskabelig praksis, herunder den danske kodeks for integritet i forskning, databeskyttelsesforordningen samt andre regler for datahåndtering. Praksis for dataindsamling afhænger i høj grad af det enkelte forskningsfelt, og man bør derfor altid henholde sig til de protokoller, der findes på området.

Helt grundlæggende er det forskeren, som er ansvarlig for indsamling af data og udførelse af opgaven i overensstemmelse med den udarbejdede projektbeskrivelse. Hvis det i projektbeskrivelsen og aftalen er fastlagt, at samarbejdspartneren indgår aktivt i projektet, kan denne tage del i dataindsamling og udførelse af forskningen⁸.

Der skal dog sikres fuld transparens om, hvordan samarbejdspartneren bidrager til dataindsamling og udførelse af opgaven, herunder om vedkommende bidrager i et omfang, som indebærer medforfatterskab.⁹ Hvis samarbejdspartneren er medforfatter, skal denne have mulighed for at godkende den endelige publikation/leverance.¹⁰ Det bør som udgangspunkt allerede være aftalt i forbindelse med projektbeskrivelsen, hvis samarbejdspartneren skal være medforfatter.

Samarbejdspartnere kan bidrage med relevante data, som de måtte sidde inde med eller have kendskab til. Forskeren skal dog sikre klarhed om oprindelse og kvalitet af data, der inddrages i projektet i forhold til den fastlagte problemformulering og projektbeskrivelse. Det indebærer også, at forskeren skal have fuldstændig indsigt i data, som tilvejebringes eller indehaves af samarbejdspartneren, såfremt disse data skal benyttes i projektet. Fortrolige data kan inddrages, men man bør i disse tilfælde være opmærksom på, hvordan man kan imødegå udfordringen med, at data ikke kan kvalificeres og efterprøves frit af andre forskere.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren skal sikre fuld transparens om, hvordan samarbejdspartneren har bidraget til dataindsamling og udførelse af opgaven.
- ❖ Forskeren skal i henhold til den nationale kodeks for integritet i forskning sikre tydelighed om forfatterskab samt angive, hvilke afsnit samarbejdspartneren har bidraget til.

⁷ Ved data forstås alt systematisk indsamlet materiale til forskningsformål inklusiv elektroniske data fra fx registre, spørgeskemaer eller interviews, noter, tekster, litteratur, billeder, humant biologisk materiale, som fx blod eller væv, eller materiale fra dyr, herunder biobanker.

⁸ Den eksterne parts aktive deltagelse i forskningsprojektet vil typisk forekomme ved samfinansieret forskning (forskningssamarbejde).

⁹ Regler for forfatterskab er omfattet af den nationale kodeks for integritet i forskning samt Vancouver-reglerne.

¹⁰ En leverance eller et produkt kan også omfatte udarbejdelsen af patenter, databaser, manualer eller lignende.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetet skal stille dataarkiver til rådighed for forskeren, i hvilke data kan opbevares i henhold til de regler og politikker, der gælder for forskningsdata i EU og nationalt.
- ❖ Universitetet skal sikre udarbejdelse og kendskab til de nødvendige regler vedr. databehandling.
- ❖ Universitetet skal stille støttefunktioner til rådighed for forskeren, der kan rådgive om og bistå forskeren med dataarbejdet – både rent praktisk og i relation til overholdelse af regler og politikker.
- ❖ Universitetet skal sikre kendskab til forfatterskabsregler i henhold til den nationale kodeks for integritet i forskning.

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal give forskeren fuldstændig indsigt i data, som skal inddrages og benyttes i projektet, herunder de tilhørende frembringelsesmetoder og protokoller.

E. INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE OG INTERESSENER

Det kan være relevant at inddrage samarbejdspartnere og eksterne interessenter undervejs i projektet for at belyse og kvalificere problemstillinger og analyser, og inddrage alle relevante data og perspektiver.

Det er dog helt afgørende, at der sikres fuld transparens om processen med fokus på hvem, hvordan, hvornår og inden for hvilke rammer. Derfor skal man allerede i projektbeskrivelsen og/eller kontrakten sikre tydelighed om, hvem der eventuelt skal inddrages undervejs i projektet og med hvilket formål.

Hvis det er aftalt i kontrakten, kan samarbejdspartneren og andre interessenter få mulighed for at kommentere et udkast til rapport eller publikation. Man skal i den forbindelse skelne mellem muligheden for at kommentere og muligheden for at redigere. Det er op til forskeren at beslutte, hvilke kommentarer, som giver anledning til justering i det foreløbige eller endelige arbejde. Dette er helt centralt i forhold til principperne om forskningsfrihed, uvildighed og armslængde.

Det skal derfor også være tydeligt for parterne såvel som for udenforstående, hvordan samarbejdspartnere og eksterne interessenter er blevet inddraget undervejs i projektet, og hvilken betydning deres inddragelse har haft i forhold til arbejdet og de endelige resultater. Det understøttes først og fremmest gennem løbende journalisering af korrespondance, men kan også understøttes ved at bruge selvstændige kommenteringsdokumenter, der understøtter fuld transparens omkring input og eventuelle ændringer.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren skal tage ansvar for, at inddragelse og kommentering ikke kompromitterer forskningens og rådgivningens integritet og uvildighed.
- ❖ Forskeren skal beslutte håndtering af kommentarer og er ansvarlig for, at resultater overholder principperne for forskningsintegritet og uvildighed.
- ❖ Forskeren skal sikre transparens om, hvordan eksterne parter – både samarbejdspartnere og andre interessenter – er blevet inddraget i arbejdet og dokumentere, hvordan deres input er indarbejdet og reflekteret i den endelige rapport.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen skal understøtte fokus på transparens og klare aftaler om eksterne parters inddragelse i projektet ved etablering af lokale politikker og retningslinjer samt relevant administrativ og juridisk støtte.
- ❖ Den relevante fagledelse skal stå værn om forskerens ret til og ansvar for at vurdere, hvilke kommentarer, der bør reflekteres i projektet, og hvad der ikke skal medtages ud fra en vurdering af faglige og saglige hensyn.

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal respektere grænserne for kommentering og forskerens ret til at vurdere, hvilke kommentarer, der bør reflekteres i projektet, og hvad der ikke skal medtages som følge af faglige og saglige hensyn.

DRAFT

F. KVALITET I DEN ENDELIGE LEVERANCE

Kvalitet er centralt hele vejen igennem forløbet – fra den indledende kontakt til det afsluttede projekt. Det indebærer kvalitetsledelse undervejs i projektet samt kvalitetssikring af det forskningsfaglige belæg i den endelige leverance. Forskningen skal altid leve op til gængse kvalitetsstandarder, og man skal som udgangspunkt søge ekstern fagfællebedømmelse i henhold til ansvarlig videnskabelig praksis inden for det pågældende område.

Resultaterne skal fremlægges uden hensyn til politiske eller økonomiske interesser hos samarbejdspartneren eller andre interessenter. Her er det hensigtsmæssigt at belyse omfanget af videnskabelig konsensus på området samt den videnskabelige usikkerhed, der kan influere på tolkning af data, resultater og konklusioner. Man kan med fordel inddrage supplerende faglig viden fra andre forskere, perspektivere ift. modstridende forskning samt inkludere mindretalsudtalelser, hvor involverede forskere kan udtrykke faglig uenighed med de fremførte konklusioner.

I nogle få tilfælde er det ikke muligt at publicere i fagfællebedømte tidsskrifter. Det kan fx være i forbindelse med rekvireret forskning, som er undtaget offentliggørelse eller forskningsbaseret rådgivning, hvor leverancen ikke egner sig til videnskabelig publicering. Det kan også være tilfælde, hvor myndigheder har et uopsætteligt behov for rådgivning, hvor forskeren skal levere et svar inden for meget kort tid.

I de tilfælde må man finde andre former for kvalitetssikring – fx ekstern eller intern fagfællebedømmelse ved forskere, som ikke har været involveret i projektet. Det bør altid fremgå klart af rådgivningen, hvilke vilkår der har været gældende for frembringelsen, herunder de begrænsninger, som dette kan have for rådgivningens samlede kvalitet.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren har ansvar for at kvalitetssikre leverancer inden aflevering til samarbejdspartneren samt beskrive vilkår og forhold, som sætter begrænsninger på rådgivningsproduktets samlede kvalitet.
- ❖ Forskeren har ansvar for, at den endelige leverance udelukkende er baseret på videnskabeligt grundlag uden hensyn til mulige politiske eller økonomiske interesser hos samarbejdspartneren eller andre interessenter.
- ❖ Forskeren skal være tydelig om videnskabelig usikkerhed ved tolkning af resultater og graden af videnskabelig konsensus på området, og kan herunder med fordel inddrage supplerende faglig viden.
- ❖ Forskeren bør sikre, at det i den endelige leverance tydeligt fremgår, hvilke forskere, som har bidraget til arbejdet.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen skal etablere og understøtte passende kvalitetsledelses- og kvalitetssikringssystemer for alle forskningsbaserede produkter, herunder leverancer som ikke kan afprøves ved konventionel fagfællebedømmelse.
- ❖ Den relevante fagledelse skal påse, at eventuel intern fagfællebedømmelse foretages af forskere med relevante faglige kompetencer og uden forudgående involvering i opgaven.

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal understøtte kvalitet i egen bestilling og deltagelse i projekt og leverance.
- ❖ Samarbejdspartneren skal understøtte og respektere forskerens ansvar for kvalitetssikring af den endelige leverance.
- ❖ Samarbejdspartneren skal forstå den videnskabelige usikkerhed og inddrage denne loyalt i kommunikation af resultaterne.

G. PUBLICERING & FORMIDLING

Centrale ansvarsområder vedrørende publicering og formidling fremgår af den danske kodeks for integritet i forskning, hvor det blandt andet fremhæves, at forskningsresultater bør publiceres på en ærlig, gennemsigtig og præcis måde.

Emnet er dertil behandlet i Danske Universiteters [principper for god forskningskommunikation](#), som fremhæver syv pejlemærket for arbejdet med forskningskommunikation (bilag 2). Disse pejlemærker er også gældende for publicering og formidling i forbindelse med forskningsbaseret samarbejde og rådgivning med eksterne parter.

Det er væsentligt, at det i den endelige forskningsrapport eller leverance tydeligt fremgår, hvilke forskere, som har bidraget til arbejdet. Ligeledes skal man sikre tydelighed om finansiering, potentielle interessekonflikter, forfatterskab, kvalitetssikring samt samarbejdspartnere og interessenters bidrag til og rolle i forskningen. Dette bør ligeledes tilstræbes i eventuelt pressemateriale eller anden kommunikation.

Det kan hende, at andre parter udlægger forskningens konklusioner eller resultater unøjagtigt i den offentlige debat – fx ved at fokusere på en delmængde af det samlede resultat. Jf. første punkt i Danske Universiteters syv pejlemærker for god forskningskommunikation bør forskeren i den forbindelse understøtte en retvisende forståelse af de faktuelle forhold både i resultaterne og forskningen bag.

Omverdenen kan ofte se universitetet som én samlet aktør, men internt på det enkelte universitet kan der være mange modstridende meninger og perspektiver på et givent spørgsmål. Det kan derfor forekomme, at forskerens fagfæller opponerer mod publicerede forskningsresultater eller stiller kritiske spørgsmål, ligesom de involverede forskere senere kan revidere deres position under indtryk af ny viden eller nye forhold.

Offentliggørelse

Publikationer udarbejdet i forbindelse med samfinansieret forskning og forskningsbaseret myndighedsbetjening offentliggøres altid.

Offentliggørelsen af publikationer udarbejdet i forbindelse med samfinansieret forskning kan udsættes med nogle få måneder, såfremt det er nødvendigt for at sikre immaterielle rettigheder. Dette sker i en forhandling med samarbejdspartneren. Udsættelsen må aldrig overstige seks måneder.

Publikationer udarbejdet for offentlige rekvisiter i forbindelse med forskningsbaseret myndighedsbetjening bør som udgangspunkt offentliggøres samtidig

med oversendelse til rekvirenten. Man har dog mulighed for at aftale 7 arbejdsdages udsættelse. Hvis rekvirenten inden for de syv dage gør brug af rapporten offentligt, skal forskeren offentliggøre rapporten med det samme.

Publikationer udarbejdet i forbindelse med rekvireret forskning kan undtages publicering. Det skal dog aftales i forbindelse med indgåelse af kontrakten – dvs. forud for projektstart.

Anbefalinger rettet mod forskeren:

- ❖ Forskeren skal deklarere alle forhold, der kan indeholde potentielle interessekonflikter i forhold til forskningsresultatet.
- ❖ Forskeren skal sikre sig, at eventuelle eksterne bidrag er tydeligt og tidligt deklareret i den endelige rapport. Det omfatter både økonomiske bidrag og andre former for involvering.
- ❖ Forskeren bør understøtte en retvisende forståelse af de faktuelle forhold, såfremt resultater eller leverance fremstår upræcise i den offentlige debat.

Anbefalinger rettet mod universitetet:

- ❖ Universitetsledelsen skal stå værn om forskningens troværdighed og uvilighed i udarbejdelsen af institutionens presse materiale og i den offentlige debat.
- ❖ Universitetsledelsen skal understøtte åben tilgængelighed af rapporter, artikler og andre former for leverancer, samt bidrage aktivt til at Danske Universiteters principper for god forskningsformidling efterleves

Anbefalinger rettet mod samarbejdspartneren:

- ❖ Samarbejdspartneren skal stå værn om forskningens troværdighed og uvilighed og således anvende og kommunikere resultater og rådgivning i overensstemmelse med den forskningsfaglige fremstilling.
- ❖ Samarbejdspartneren skal respektere universiteternes forskningsfaglige pluralisme, herunder andre forskeres frihed til at opponere mod publicerede forskningsresultater.

6. Institutionel understøttelse af god praksis i det eksterne samarbejde

Disse principper og anbefalinger skaber grundlag for en fælles forståelse for god praksis i det eksterne samarbejde, men opnår først gennemslagskraft, når forskere, ledelse og samarbejdspartnere omsætter dem til praksis i den konkrete rammesætning af samarbejdet om forskning og forskningsbaseret rådgivning.

Dokumentet kan med fordel danne grundlag for udvikling af institutionelle eller fagspecifikke politikker, procedurer eller håndbøger for det eksterne samarbejde, hvor der er behov for yderligere anbefalinger specifikt målrettet bestemte former for samarbejde eller problemstillinger.

De skal suppleres med et løbende arbejde på institutionerne i forhold til at understøtte forskere og samarbejdspartneres kendskab til og opmærksomhed om god praksis i det eksterne samarbejde.

Universitetsledelsen har i den sammenhæng et institutionelt ansvar for at etablere og udbrede normer, der understøtter god praksis i det eksterne samarbejde. Nyttige initiativer og værktøjer i den forbindelse kan blandt andet være:

- On-boarding forløb for nye medarbejdere
- Peer Learning/sidemandsoplæring
- Tilbagevendende uddannelsesforløb for både yngre og mere erfarne forskere
- Årlige workshops på tværs af universitetet
- Etablering af særlige kvalitetssikringssystemer og kvalitetsledelsessystemer, som systematisk kvalitetssikrer både kvaliteten af rådgivningen og processen med løsningen af opgaven.
- Etablering af rådgivningsfunktioner, som fortroligt kan rådgive forskere om ansvarlig videnskabelig praksis og forskningsfrihed

7. Definitionsliste

Andre eksterne parter

Begrebet dækker over tredjepart, som ikke er en del af samarbejdet. Det kan fx være interessenter, som skal høres, eller andre faglige kompetencer, som skal indtages.

Armslængde

Armslængde kan defineres som en klar og entydig afgrænsning af, hvilke opgaver, der påhviler hver part i et samarbejde. Armslængde foreligger, når hver part overlades det fulde ansvar for at udføre sine opgaver.

Eksternt samarbejde

Begrebet dækker i dette papir over forpligtende forskningsbaseret samarbejde og rådgivning med juridiske enheder uden for universitetet. Undtaget er universiteternes forskningssamarbejde med andre danske eller internationale forskningsinstitutioner. Samarbejdet vil ofte indebære dedikerede ressourcer og (hel eller delvis) ekstern finansiering af aktiviteter.

Forskeren

Forskeren henviser til den eller de involverede universitetsforskere i projektet. Der kan også være forskere hos samarbejdsparten, men forskeren vil i denne sammenhæng altid referere til den eller de universitetsforskere, som er ansvarlige for projektet, enten som projektleder, projektstyregruppe eller tilsvarende.

Forskningsbaseret myndighedsbetjening

Forskningsbaseret myndighedsbetjening er en fællesbetegnelse for en række forsknings- og rådgivningsydelser, som universitetet udfører for offentlige myndigheder.

Interessekonflikt

Interessekonflikter er situationer, hvor finansielle eller andre interesser kan komplicere eller påvirke den videnskabelige vurdering.

Rekvireret forskning

Rekvireret forskning er en samarbejdskategori for det forskningsbaserede samarbejde. Rekvireret forskning kan omfatte kontraktforskning, udviklingsopgaver og forskningsbaseret rådgivning uden central forskningsmæssig interesse for universitetet.

Samfinansieret forskning

Samfinansieret forskning er et samarbejde mellem universitetet og mindst en anden ekstern part. Parterne definerer i fællesskab samarbejdsprojektets omfang og bidrager begge til dets gennemførelse.

Samarbejdspartneren

Samarbejdspartneren er en samlebetegnelse for samarbejdspartnere og rekvirenter. Det vil sige de eksterne parter, som har direkte del i projektet og helt eller delvist finansierer projektaktiviteter.

Universitetet

Universitetet henviser til den øverste universitetsledelse eller den relevante faglige ledelse på universitetet. Nogle anbefalinger vil konkret være målrettet den øverste universitetsledelse (rektor, prorektor og eventuelt dekaner), mens andre vil være målrettet den nærmeste forskningsfaglige ledelse.

DRAFT

Bilag 1: Medlemssammensætning i udvalget

Disse principper og anbefalinger er udarbejdet af et udvalg, der blev nedsat i 2020 af Danske Universiteter i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet. Udvalget bestod af repræsentanter fra alle otte universiteter samt en repræsentant fra Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Medlemmer:

- ❖ Rektor Henrik Wegener, KU (formand)
- ❖ Prodekan Erik Bisgaard Madsen, KU
- ❖ Prodekan Kurt Nielsen, AU
- ❖ Dekan Jens Ringsmose, SDU
- ❖ Prorektor Peter Kjær, RUC
- ❖ Prodekan Thorkild Ærø, AAU
- ❖ Prorektor Rasmus Larsen, DTU
- ❖ Professor Svend Erik Hougaard Jensen, CBS
- ❖ Lektor Gitte Bang Stald, ITU
- ❖ Direktør Hans Müller Pedersen, UFM

Som en del af arbejdet med dokumentet blev der afholdt et onlinemøde i oktober 2020, hvor 120 deltagere fra universiteter, erhvervsliv og myndigheder samt andre interessenter i sektoren fik mulighed for at drøfte og kommentere et første udkast til principper og anbefalinger. Efterfølgende blev der gennemført en høring hos universiteter, virksomheder, myndigheder og andre interessenter af inden endelig afslutning af arbejdet og godkendelse i Rektorkollegiet (d. xx.xx.xx)

Bilag 2: Danske Universiteters principper for god forskningskommunikation

1) Korrekthed. Når forskning kommunikeres, skal indholdet være korrekt og give målgruppen en retvisende forståelse af de relevante faktuelle forhold både i resultaterne og forskningen bag.

(2) Relevans. Forskningskommunikation bør inddrage alle forhold, der må antages at være relevante for modtagerens forståelse af forskningens resultater. Relevant information om fx resultaternes betydning, proportioner og generelle kontekst er med til at tegne det fulde billede af forskningen, og hvilken betydning den har, og bør inkluderes i størst mulig udstrækning. Der bør så vidt muligt henvises til bagvedliggende forskningspublikationer, samt, hvor det er relevant, til anden forskning.

(3) Usikkerhed. Forskningskommunikation bør tydeliggøre, hvilke metoder og antagelser forskningsresultater og vurderinger er baseret på og de usikkerheder, der knytter sig hertil. Videnskabelige resultater er altid behæftet med varierende grader af usikkerhed, som er knyttet til de anvendte metoder, forskningsdesign, data eller teoretiske baggrundsantagelser m.m. Det bør gøres klart, hvad disse usikkerheder indebærer for et forskningsresultat eller andet, der kommunikeres.

(4) Videnskabelig status. Forskningskommunikation bør forklare den pågældende forsknings status i det relevante videnskabelige miljø. Har resultaterne bred opbakning i det videnskabelige miljø, eller afviger de fra den generelle konsensus på området? Er der tale om foreløbige resultater, eller er de publicerede i videnskabelige kanaler, og hvilken status har disse kanaler?

(5) Ophav. Forskningskommunikation bør gøre det klart, hvem der er ophav til den viden, der kommunikeres. Ofte kommunikerer forskere viden, som stammer fra andre dele af forskningsfællesskabet – det vil sige viden, de ikke selv har produceret. Det er en vigtig del af forskningskommunikation at videregive denne viden til samfundet, men ophav bør fremgå af kommunikationen, som den også gør det i forskningen.

(6) Perspektiv. Forskere har både ret og pligt til at engagere sig i samfundsdebatten med perspektiver af etisk, politisk eller videnskabelig art. Der bør det være tydeligt, om et perspektiv falder inden for forskerens eget ekspertiseområde, er baseret på forskerens generelle viden om et bredere felt, eller om den f.eks. er baseret på en viden eller holdning forskeren har, men som er ikke er relateret til vedkommendes forskningsområde.

(7) Interessekonflikter. Forskningskommunikation bør beskrive alle forhold, der kan skabe interessekonflikter omkring forskningen eller den enkelte forsker. Det

kan være, men er ikke begrænset til, forhold omkring finansieringen af forskningen, patentansøgninger, royalty, virksomhedssamarbejder, inhabilitet m.m.

DRAFT